

ULUSLARARASI ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

-NİSAN 2024-

İçindekiler Tablosu

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	12
AVRUPA KITASI	12
ALMANYA	12
AVUSTURYA	15
ÇEKYA	17
FRANSA	19
HOLLANDA	21
İNGİLTERE	23
İRLANDA.....	25
İSPANYA	28
İSVEÇ	30
İSVİÇRE	32
İTALYA	35
NORVEÇ	39
POLONYA	41
PORTEKİZ	43
YUNANİSTAN.....	46
AMERİKA KITASI.....	48
ABD	48
ARJANTİN	53
KANADA	54
ASYA KITASI	56
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ	56
ÇİN HALK CUMHURİYETİ.....	59
ENDONEZYA	61
FİLİPİNLER.....	62
HİNDİSTAN	66
JAPONYA	68
KUVEYT	70
MALEZYA	72
SİNGAPUR	73
SUUDİ ARABİSTAN.....	75
TAYLAND	77

AFRİKA KİTASI	79
GÜNEY AFRİKA	79
KENYA	81
MİSİR.....	83
OKYANUSYA	86
YENİ ZELANDA	86
2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER	88
AB SAYISAL TEK PAZARI	88
BEREC	90
ENISA.....	92
ETSI	95
GSMA.....	98
ITU	100
OECD.....	101
UPU.....	102

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin gündemlerini takip ederek tecrübelerinden istifade etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında belli başlı ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmeler ve sektöre yönelik düzenlemeleri esas alınarak derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve Kurumumuz internet sayfasından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bülten kapsamında; genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu Avrupa, Asya, Amerika, Afrika, Okyanusya kıtalarında yer alan ülkeler ile uluslararası kuruluş ve birliklerdeki elektronik haberleşme piyasası, genişbant, bulut bilişim, siber güvenlik, internet, yazılım hizmetleri, 5G, yapay zekâ (AI), robotik, nesnelerin interneti (IoT), otonom araçlar, 3D yazıcı, nanoteknoloji gibi gelişen teknolojiler başlıkları altında yaşanan teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılı Nisan ayı bülteninde Avrupa kıtasından; Almanya, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Norveç, Polonya, Portekiz, Yunanistan, Amerika kıtasından; ABD, Kanada, Asya kıtasından; Azerbaycan, Çin, Endonezya, Filipinler, Hindistan, Japonya, Kuveyt, Malezya, Singapur, Suudi Arabistan, Tayland, Afrika Kıtasından; Güney Afrika, Kenya, Mısır, Okyanusya kıtasından; Yeni Zelanda’daki gelişmeler incelenmiştir. Uluslararası kuruluşlardan AB Sayısal Tek Pazarı, BEREC (Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu, Body of European Regulators for Electronic Communications), ENISA (Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı, European Union Agency for Cybersecurity), ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartlar Enstitüsü, European Telecommunications Standards Institute), GSMA (GSM Association), ITU (Dünya Telekomünikasyon Birliği, International Telecommunication Union), OECD (The Organisation for Economic Cooperation and Development) ve UPU (Dünya Posta Birliği, Universal Postal Union) tarafından hazırlanan raporlara ve gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International’ın “Country Updates”, “Telecommunications Flashes” bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve

uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2024 yılı Nisan ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- Alman Düzenleyici kurum BNetzA, evrensel hizmet kuralları çerçevesinde bir işletmecinin Aşağı Saksonya'daki tek bir haneye internet sağlamasını gerektiren ilk genişbant yükümlülüğünü uygulamaya koymuştur.
- Alman Düzenleyici Kurumu BNetzA, Telekom Deutschland'ın ülke genelinde aktif olarak fiber şebekeler kuran ortak yatırım iştiraklerine düzenleyici yükümlülükler getirmeye hazırlanmaktadır.
- Avrupa Birliği, Alman Düzenleyici Kurumu BNetzA'nın Telekom Deutschland'ı sivil altyapısına erişim sağlamaya zorlamak için kullandığı yasal dayanakla ilgili olarak Telekom'un BNetzA'nın kararını askıya almak için yaptığı ihtiyati tedbir talebini reddeden Alman mahkemesi, kararın yasal geçerliliğini temyiz süreci devam ederken onaylamıştır.
- Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Otoritesi (RTR), en son 5G spektrum açık artırmasının tamamlandığını ve toplamda 137,7 milyon Avro toplandığını duyurmuştur.
- Çek pazarı bölgenin önemli telekom şirketleri olan Deutsche Telekom, Telefónica ve Vodafone'un yanı sıra PPF Group gibi yatırımcıları da kendine çekmektedir.
- Fransız Hükümeti, Orange'ın yeni FTTH kapsama taahhütlerini resmen kabul etmiştir.
- Paris idari temyiz mahkemesi, Free ve SFR'nin Fransız görsel-işitsel yapımlar fonu CNC'ye sırasıyla 5.46 milyon Avro ve 31.15 milyon Avro ödemesine hükmetmiştir.

- Hollanda'da, fiber-optik erişimi olan hane sayısı 2023'te yaklaşık yüzde 25 oranında önemli ölçüde artmıştır.

İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, 2023 yılı dördüncü çeyreğine ilişkin tüketici şikayetleri raporunu yayınlamıştır.

- OFCOM, medya okur-yazarlığı kapsamında yaptığı araştırmanın sonuçlarını açıklamıştır.
- OFCOM, Ocak 2024 itibarı ile Birleşik Krallıktaki hanelerin %80'inin gigabit hızında bağlantı imkanı olduğunu (geçen yıl %73) ve hanelerin %62'sinin (geçen yıl %48) tam fiber erişime sahip olduğunu açıklamıştır.
- İşletme, Ticaret ve İstihdam Bakanı Peter Burke TD ve Ticaretin Teşviki, Dijital ve Şirket Düzenlemelerinden Sorumlu Devlet Bakanı Dara Calleary TD, hükümet ve devlet kurumu temsilcilerinin yanı sıra teknoloji alanında üst düzey liderler, İrlanda'nın önde gelen dijital şirketleri, sivil toplum, düşünce kuruluşları ve dijital düşünce liderleri ile birlikte Dublin Kalesi'nde düzenlenen Dijital İrlanda Konferansına katılmışlardır.
- İspanya'da Şubat ayında, eve kadar fiber (FTTH) hatları aylık 102,921 hat artışla 15.6 milyona ulaşmıştır.
- İsveç Sivil Acil Durumlar Ajansı (MSB), İsveç'in ulusal savunma amaçları da dahil olmak üzere kamu güvenliği ve acil durum hizmetleri için kritik iletişim şebekesi Rakel G2'yi geliştirmek üzere Ericsson'dan (NASDAQ: ERIC) bir 5G çekirdek şebekesi satın almıştır.
- İsviçreli telekom şirketi Swisscom ve İsveçli tedarikçi Ericsson, stratejik ortaklıklarını üç yıl daha uzattıklarını duyurmuştur.

- İsviçre Federal Mahkemesi, telekomünikasyon sağlayıcısı Swisscom'un Rekabet Komisyonu'nun (ComCo) bir kararına karşı yaptığı temyiz başvurusunu onaylamıştır.
- İtalya Veri Koruma Kurumu (Garante), Şubat 2024'te kamu hizmeti şirketi Enel Energia'ya (Enel) onun adına yasadışı olarak gerçekleştirilen telefonla pazarlama faaliyetleri için AB Genel Veri Koruma Yönetmeliği'ni (GDPR, General Data Protection Regulation) ihlal ettiği gerekçesiyle 79,1 milyon Avro para cezası vermiştir.
- Bakanlar Kurulu, İtalyan Elektronik Haberleşme Kanununu güncelleyen ve revize eden bir kararnameyi onaylamıştır.
- Norveç Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu Nkom, kamu mobil şebekelerinde erişim ve çağrı başlatma toptan pazarında, etkili altyapı rekabetini kolaylaştırmak için hala düzenlemeye ihtiyacı olduğunu açıklamıştır.
- Polonya Parlamentosu Posta Kanunu'nda değişiklik yaparak, Avrupa Komisyonu devlet yardımını onaylamadan önce, hükümetin evrensel hizmet sağlayıcısı olarak belirlenen Poczta Polska'ya evrensel hizmetin sağlanmasından kaynaklanan zararları tazmin etmesine izin vermiştir.
- 2023 sonu itibariyle, PC/tablet/pen/router ve M2M erişimleriyle ilişkili numaralar da dahil olmak üzere, aktif mobil erişimlerle (mobil telefon hizmeti - MTS) ilişkili numaraların %17,7'si taşınmıştır.
- ANACOM, Kamu Güvenliği Cevaplama Noktasına (PASP) arayanların konumu hakkında bilgi verilmesine ilişkin taslak yönetmeliğini kamuoyu görüşüne sunmuştur.
- Yunanistan Düzenleyici Kurumu EETT, posta hizmeti kullanıcılarından gelen şikayetlerin incelenmesine ilişkin prosedürlerin yanı sıra sağlayıcılar ile

kullanıcılar veya sağlayıcılar arasındaki anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin hazırlanan yeni yönetmelik taslağı hakkında bir kamuoyu istişaresi başlatmıştır.

- ABD düzenleyici kurumu olan Federal İletişim Komisyonu (FCC), China Telecom, China Unicom, China Mobile, Pacific Networks ve alt birimi ComNet'e ABD'deki tüm sabit veya mobil genişbant internet operasyonlarını tamamen durdurma emri vermiştir.
- Federal İletişim Komisyonu (FCC), internetin hızlı, açık ve adil kalmasını sağlamak için ABD'de şebeke tarafsızlığı kurallarını yeniden tesis etme yönünde karar almıştır.
- ABD'nin önde gelen dört mobil işletmecisi müşterilerin konum bilgilerine erişimi yasa dışı olarak paylaştıkları için Federal İletişim Komisyonu tarafından yaklaşık 200 milyon ABD Doları para cezasına çarptırılmıştır.
- Resmi Gazete'de yayımlanan 302/24 sayılı Karamame ile bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetlerinin temel kamu hizmetleri (BİT) olduğunu ilan eden ve fiyatların Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM) tarafından düzenlenmesini öngören, Ağustos 2020'de yayımlanan 690/20 Sayılı Karar yürürlükten kaldırılmıştır.
- Kanada'nın en büyük sanal mobil şebeke işletmecilerinden biri olan Quebecor, Kanada Düzenleyici Kurumu CRTC'nin en büyük mobil işletmecilerden biri olan Telus'un mobil şebekesine erişim için ödenmesi gereken ücretler konusunda aldığı tahkim kararının kendileri açısından büyük bir hayal kırıklığına neden olduğunu belirtmiştir.
- Azeri Azerkosmos, Ankara'da düzenlenen Orta Asya bölgesi Uzay Teknolojileri Konferansı'nda (STC2024) Türk uydu operatörü Türksat ile yeni iş birliği anlaşmalarına imza atmıştır.
- Azerbaycan Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı AzlnTelecom LLC, Birleşmiş Milletler (BM) Küresel Anlaşması'na katılmıştır.

- Azerbaycan'nın lider mobil operatörü Azercell, "İstikrarlı iletişim, güvenli yaşam!" sloganı altında kriz anında ülkedeki iletişim altyapısının istikrarını sağlamak, acil durumlara hızlı müdahale etmek, iyileşme süresini olabildiğince kısaltmak ve kriz olaylarında güvenilir iletişimi sağlamak adına yeni Kriz Yönetim Grubu projesini duyurmuştur.
- China Tower'ın kazanç açıklamasında, şirketin 2023 yılını %0,4 düşüşle toplam 2,04 milyon kule yönetimiyle tamamladığı belirtilmiştir.
- Endonezya'daki mobil ve dijital hizmetler pazarı büyürken Malezyalı holding Axiata Group ve Endonezyalı grup PT Sinar Mas, ilgili telekom operasyonlarını (XL Axiata ve Smartfren) 3,5 milyar dolarlık bir şirkette birleştirme planıyla sektördeki konumlarını güçlendirmenin yollarını aramaktadır.
- Geçtiğimiz birkaç yılda Filipinler'in dijital altyapısında yaşanan önemli iyileşme, hem finansal sistemde hem de ekonomik faaliyetlerde daha fazla dijitalleşmenin yolunu açmıştır.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, 37-37,5 GHz, 37,5-40 GHz ve 42,5-43,5 GHz bantlarındaki spektrum için fiyatlandırma, tahsis normları ve ödeme koşulları hakkında görüş istemiştir.
- Japonya'da 2021 yılından bu yana alt-terahertz cihazlar üzerinde ortaklaşa Ar-Ge çalışmaları yürüten NTT Docomo, NTT Corp, NEC ve Fujitsu, 100 GHz ve 300 GHz alt-terahertz bantlarında 100 Gbps iletim yapabilen bir 6G kablosuz cihaz geliştirdiklerini duyurmuştur.
- Kuveytli Zajil Telekom ile Irak İletişim Bakanlığı'nın bir birimi olan Irak Bilişim ve Telekomünikasyon Kamu Şirketi, Körfez bölgesinden Avrupa'ya, Irak ve Türkiye üzerinden geçecek bir telekomünikasyon koridoru oluşturmak amacıyla bir anlaşma imzalamıştır.

- Malezya İletişim Bakanı Fahmi Fadzil önümüzdeki birkaç hafta içinde, 5G gelişmeleriyle ilgili bazı büyük duyurular yapacağını bildirmiştir.
- Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA ile Malezya İletişim ve Multimedya Komisyonu MCMC arasında telekomünikasyon alanında dolandırıcılıkla mücadele için bir mutabakat zaptı imzalanmıştır.
- Suudi Arabistan Kamu Yatırım Fonu PIF, bölgenin en büyük telekom kule şirketini oluşturmak amacıyla Suudi Arabistan Telefon Şirketi'nin (CTC Group) kule biriminde çoğunluk hissesini 2,3 milyar ABD Doları karşılığında satın alarak Golden Lattice Investment Company (GLIC) ile birleştirmeyi planlamaktadır.
- True Corporation, Tayland'da müşteri hizmetlerini geliştirmek ve üretkenliği artırmak için yapay zeka çözümlerini tanıtmıştır.
- Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, Taslak Radyo Frekansı Geçiş Planını (Taslak RFMP) ve Taslak Uluslararası Mobil Telekomünikasyon Yol Haritasını (Taslak IMTR) kamuoyunun görüşüne açmıştır.
- Kenya, beş yıl içinde yetersiz hizmet alan bölgelere 100.000 kilometre fiber optik kablo döşenmesi gibi önemli bir hedefin önümüzdeki iki yıl içinde gerçekleştirilmesini planlamaktadır.
- Mısır Cumhurbaşkanı Abdel Fatah El-Sisi 1.327 ana sunucu ve 1.200 raf sunucudan oluşan Devlet Veri ve Bulut Bilişim Merkezi'nin açılışını yapmıştır.
- Mısır'ın en büyük telekom operatörü olan Telecom Egypt (WE), internet kullanıcılarına bağlantılarının kalitesini değerlendirmede yardımcı olmayı amaçlayan Fransız nPerf şirketi tarafından 2023-2024 yıllarında Mısır'daki en iyi mobil internet performansı sıralamasında birinci seçilmiştir.
- Telekomünikasyon uzmanı Juniper Research tarafından yapılan yeni bir araştırmaya göre: operatörlerin, hücresel veriye yönelik artan talebi karşılamak

için önümüzdeki dört yıl içinde dünya genelinde bulutağ hizmetlerine 200 milyar doların üzerinde yatırım yapması beklenmektedir.

- NZ Post'un İyilik İçin Teslimat (Delivering for Good) programının bir parçası olarak, hak eden on üç hayır kurumu ile kuruluşa bir yıllık ücretsiz yurt içi kurye hizmeti verilmiştir.
- Avrupa Komisyonu, Facebook ve Instagram hizmet sağlayıcısı Meta'nın Dijital Hizmetler Yasası'nı (DSA) ihlal edip etmediğini değerlendirmek için resmi işlemler başlatmıştır.
- Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği'nin araştırma ve yenilik programı olan Ufuk Avrupa'nın 2023-2024 Çalışma Programında yapılan bir değişikliği onaylamıştır.
- BEREC Ofisi'nin eski Direktörü László Ignéczi, 1 Nisan 2024 tarihinde azami hizmet süresini tamamlamıştır.
- BEREC, Almanya'nın Mainz kentindeki Bundesnetzagentur ofisinde, uydu iletişimi ve karasal olmayan ağlarda ortaya çıkan eğilimlere odaklanan karma bir çalışmaya ev sahipliği yapacaktır.
- ENISA, Kıbrıs Dijital Güvenlik Otoritesi ve Kıbrıs Ulusal Koordinasyon Merkezi ile AR-in-a-BOX isimli kamu kurumlarının, temel hizmet operatörlerinin, hem büyük hem de küçük özel şirketlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış siber güvenlik farkındalık faaliyetlerine yönelik pilot çalışmasını gerçekleştirmiştir.
- ENISA, Avrupa Komisyonu (DG CNECT) ve Avrupa Birliği Konseyi'nin Belçika Başkanlığı tarafından 2. AB Siber Güvenlik Politikası Konferansı düzenlenmiştir.

- ETSI, Terahertz Endüstri Spesifikasyon Grubu (ISG THz) tarafından THz iletişimleri sistemine yönelik rapor yayımlanmıştır.
- ETSI TeraFlowSDN topluluğu, tam özellikli bir Ağ Otomasyon Platformu sunan, yenilikçi ve sağlam SDN denetleyicisi olan TeraFlowSDN'nin üçüncü sürümünü yayımlamıştır.
- Telekom sektörü düzenleyicileri, hükümet paydaşları ve diğer endüstri katılımcıları için hazırlanan GSMA Mobil Politika El Kitabı'nın dokuzuncu baskısının yayımlandığı duyurulmuştur.
- ITU Genel Sekreteri Doreen Bogdan-Martin'in "bilişim teknolojilerinde kız çocukları günü" dolayısı ile yaptığı açıklamada genç kadınların ve kız çocuklarının yarının vizyoner kadın liderleri olmaya hazırlanması gerektiğini belirtmiştir.
- "Yapay Zekanın Üretkenlik, Dağıtım ve Büyüme Üzerindeki Etkisi" makalesi, ekonomik üretkenliği ve toplumsal refahı önemli ölçüde etkileyebilecek yeni bir Genel-Amaçlı Teknoloji potansiyeline odaklanarak yapay zekanın ekonomisini araştırmaktadır.
- UPU'nun Siber Güvenlik Forumu'nda dünya çapındaki posta sektörünün karşılaştığı siber güvenlik sorunları ele alınmıştır.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

AVRUPA KITASI

ALMANYA

Nüfusu:	83.684.929
Yüzölçümü:	357,021 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	48,264 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	BNETZA
Mobil Şebeke Abonesi:	111.872.000
Sabit Şebeke Abonesi:	43.000.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86

1.BNetZA İşletmeciye İlk Evrensel Hizmet Genişbant Yükümlülüğünü Getirdi

Alman Düzenleyici Kurum BNetZA, evrensel hizmet kuralları çerçevesinde bir işletmecinin Aşağı Saksonya'daki tek bir haneye internet sağlamasını gerektiren ilk genişbant yükümlülüğünü uygulamaya koymuştur¹. Yükümlü işletmeci artık söz konu hane halkına en az 10 Mbit/sn indirme, en az 1,7 Mbit/sn yükleme ve en fazla 150 milisaniye gecikme süresine sahip bir internet bağlantısını KDV dahil ayda yaklaşık 30 Avro gibi uygun bir fiyata sunmalıdır. Ancak, Starlink gibi teknolojilerin kapsama alanına rağmen, yetersiz hizmet alan bölgeleri birbirine bağlama konusunda zorluklar devam etmekte ve satın alınabilirlik önemli bir endişe kaynağı olmaktadır. BNetZA, piyasa gerçekleriyle uyumlu olmayabilecek uygun fiyatlandırma hesaplaması nedeniyle eleştirilere maruz kalmaktadır. Düzenleyici kurumun asgari kriterler ve potansiyel bant genişliği artışlarına ilişkin incelemesi halen beklemede olup, gelecekteki genişbant erişilebilirliği ve fiyatlandırmasına ilişkin soru işaretlerini artırmaktadır.

¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

2.BNetZA, Telekom Deutschland'ın Fiber Şebeke Ortak Yatırım İştirakleri için Düzenleyici Yükümlülükleri Hazırlıyor

Alman Düzenleyici Kurumu BNetZA, Telekom Deutschland'ın ülke genelinde aktif olarak fiber şebekeler kuran ortak yatırım iştiraklerine düzenleyici yükümlülükler getirmeye hazırlanıyor². Bu tedbirlerin, 2022 yılında Telekom'un kendi fiber şebekesine uygulanmış olanlara benzemesi ve girdilerin eşdeğerliği ile ayrımcılık yapmama ve ekonomik tekrarlanabilirlik testi gibi ilkelere odaklanması beklenmektedir.

Bu kapsamda, incelenen iki önemli ortak girişim Glasfaser Nordwest ve GlasfaserPlus'tır. Telekom ve bölgesel kamu hizmetleri şirketi EWE arasında bir işbirliği olan Glasfaser Nordwest, EWE'nin hizmet alanındaki yaklaşık 1,5 milyon haneyi kapsamayı amaçlamaktadır. Öte yandan, Telekom ve IFM Investors arasında bir ortaklık olan GlasfaserPlus, başta kırsal belediyeler olmak üzere Almanya genelinde yaklaşık 4 milyon haneyi hedefliyor. Bu ortak girişimler, sadece toptan satış yapan işletmeciler olmalarına rağmen, perakende pazarında faaliyet gösteren bir kuruluş tarafından kontrol edildikleri için Avrupa Haberleşme Kanununun 80'nci maddesinde belirtilen sadece toptan satış kurallarına tabi değildir.

BNetZA, toptan yerel ve merkezi erişim için piyasa analizini ve etkin piyasa gücü değerlendirmesini sırasıyla Ekim 2019 ve Aralık 2020'de tamamlamıştır. Bu kararlar, Telekom Deutschland'ı bağlı şirketleriyle birlikte etkin piyasa gücüne sahip olarak belirlemiştir. Glasfaser Nordwest bu tanımlamaya dipnotlar aracılığıyla dahil edilirken, GlasfaserPlus o tarihte henüz kurulmamıştı. Ancak, BNetZA şimdi onu da etkin piyasa gücüne sahip bağlı bir şirket olarak değerlendirmektedir.

BNetZA, Telekom'a Temmuz 2022'de toptan yerel erişim ve Aralık 2022'de toptan merkezi erişim için düzenleyici yükümlülükler getirmiştir. Düzenleyici kurum, Glasfaser Nordwest ve GlasfaserPlus'a hem yerel hem de merkezi erişimle ilgili benzer yükümlülükler getirecek dört karar taslağı üzerinde 8 Nisan 2024 tarihine kadar istişarelerde bulunmuştur. Bu taslak kararlarda önerilen çözümler, Telekom'un fiber işine uygulananları yakından yansıtmakta, ayrımcılık yapmamayı ve öncül fiyat kontrolü veya maliyet yönlendirmesi olmaksızın bir ekonomik tekrarlanabilirlik testini vurgulamaktadır. Ortak girişimlerin ayrımcılık yapmama ilkesi temelinde tüm erişim

² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

talep edenlere eşit davranması ve aylık istatistikler aracılığıyla sipariş yönetimi ve arıza onarımı gibi iş süreçlerinde şeffaflık sağlaması gerekecektir. Buna ek olarak, toptan satış fiyatları önceden onay gerektirmeyecek ve maliyet yönlendirmesine tabi olmayacaktır. BNetzA, Telekom'a uygulanana benzer bir ekonomik tekrarlanabilirlik testi uygulamayı planlıyor ve yeni kararlar Telekom'a getirilen yükümlülükleri değiştirerek ekonomik tekrarlanabilirlik testini sadece kendi ürünleri için değil bağlı şirketleri tarafından sunulan ürünler için de gerçekleştirmesi gerektiğini açıklığa kavuşturacaktır. Ayrıca, ortak girişimlerin, Telekom'a uygulananlara benzer kurallar çerçevesinde kanallara erişim sağlaması ve fiyatların maliyet oryantasyonuna dayalı öncül fiyat kontrolüne tabi olması gerekecektir.

3.Köln İdare Mahkemesi, BNetzA'nın Telekom Erişim Zorunluluğunun Yasal Dayanağı Hakkında AB Kararı İstedi

Avrupa Birliği, Alman Düzenleyici Kurumu BNetzA'nın Telekom Deutschland'ı sivil altyapısına erişim sağlamaya zorlamak için kullandığı yasal dayanakla ilgili olarak Telekom'un BNetzA'nın kararını askıya almak için yaptığı ihtiyati tedbir talebini reddeden Alman mahkemesi, kararın yasal geçerliliğini temyiz süreci devam ederken onaylamıştır³. Mahkemenin ön yargılaması, BNetzA'nın kararını verirken dikkate aldığı kriterlere ilişkin belirsizliği ortaya koymuştur. Mahkeme özellikle, BNetzA'nın Telekomünikasyon Yasası'nda belirtildiği gibi yalnızca pazar rekabetçiliğine ve son kullanıcı çıkarlarına yönelik engelleri mi değerlendirmesi gerektiğini yoksa daha geniş bir kriter yelpazesinin mi dikkate alınması gerektiğini sorgulamıştır. Mahkeme, Avrupa Elektronik Haberleşme Kanunu'nda inşaat mühendisliği ve belirli şebeke unsurlarına erişim kriterlerine ilişkin belirsizliğin altını çizmiştir. BNetzA'nın toptan yerel erişim pazarına ilişkin beşinci tur analizine dayanan kararı, Telekom'un tüm kanallarına ve direklerine erişim sağlamasını zorunlu kılmış ve Telekom'un temyize gitmesine yol açmıştır. Mahkemenin AB mahkemesinden açıklama isteme kararı, Avrupa telekomünikasyon hukukunun yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin süregelen belirsizliği yansıtmaktadır.

³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

AVUSTURYA

Nüfusu:	9.142.465
Yüzölçümü:	83.879 km ²
Kişi Başına Gelir:	50,277 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (RTR)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.070.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.2

Geceleri 5G Frekanslarının Kapatılması

Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Otoritesi (RTR), en son 5G spektrum açık artırmalarının tamamlandığını ve toplamda 137,7 milyon Avro toplandığını duyurmuştur. A1 Telekom, T-Mobile ve Hutchison (Drei) sırasıyla 4,6 milyon Avro karşılığında 2 blok, 4,6 milyon Avro karşılığında 2 blok ve 6,9 milyon Avro karşılığında 3 blok satın alarak 26 GHz frekans gelirinin toplamı 16,2 milyon Avro'ya ulaşmıştır. İşletmeciler Aralık 2046 sonuna kadar frekansları kullanabileceklerdir. RTR yaptığı açıklamada "26 GHz bandı çok yüksek bant genişlikleriyle karakterize edilir, ancak cep telefonu kullanımı için çok sınırlı bir aralığa sahiptir. Bu spektrumdaki frekanslar bu nedenle özellikle yüksek kullanıcı yoğunluğuna ve dolayısıyla çok yüksek kapasite gereksinimlerine (sıcak noktalar) sahip alanların (geçici) kapsanması için uygundur, ancak geniş yaygın kullanım için uygun değildir." demiştir. Bu duyurunun belki de en ilgi çekici yanı, düzenleyicinin işletmecilerin geceleri bu frekansları kapatmasına izin vermesidir. Düzenleyici otorite, kapsam gereksinimleriyle bağlantılı olarak ilk kez, gündüz operasyonlarına kıyasla performansta bir azalma olmaması koşuluyla bu frekansların sabah 00:00 ile sabah 05:00 arasında kapatılmasına izin vermektedir. Başka hiçbir bilgi verilmemiş olmasına rağmen, bu hareket açıkça enerji tasarrufu sağlamayı amaçlamaktadır. Geceleri mobil hizmetlere olan talebin azalmasıyla birlikte, işletmecilerin şebekelerinin kullanılmayan, daha fazla enerji tüketen kısımlarını kapatmalarına izin verilmesi mantıklıdır; ancak hizmet azaltımı için uygun alanların gerçek zamanlı olarak belirlenmesi bir zorluk

olmaya devam etmektedir. İşletmeciler yıllardır RAN'larının enerji tüketimini dinamik olarak kontrol etmeye çalışmaktadırlar. Gelişmiş Uyku Modu teknolojisindeki son gelişmeler bunu giderek daha ulaşılabilir hale getirecektir. Bu teknoloji olgunlaşana ve işletmeci şebekelerinde yaygın olarak kullanılabileceğine kadar, enerjiye aç spektrumun en düşük kullanım dönemlerinde kapatılması şeklindeki daha basit yaklaşım, işletmecilerin karbon ayak izini ve enerji faturalarını azaltmanın makul bir yolu gibi görünmektedir.⁴

⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://totaltele.com/austria-allows-telcos-to-turn-off-5g-frequencies-at-night/> adresinden ulaşılabilir.

ÇEKYA

Nüfusu:	10.763.853
Yüzölçümü:	78.871 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	41.228 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Çekya Telekomünikasyon Ofisi (CTO)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.101.360
Sabit Şebeke Abonesi:	1.494.175
İnternet Kullanım Oranı(%):	87

Çek Cumhuriyeti Geniş Bant Projeleri için AB Fonu Sağladı

Bu metin Çek Cumhuriyeti'nin telekomünikasyon pazarını özetlemektedir. Çek pazarı bölgenin önemli telekom şirketleri olan Deutsche Telekom, Telefónica ve Vodafone'un yanı sıra PPF Group gibi yatırımcıları da kendine çekmektedir. Son yıllarda, işletmeciler ekonomik avantaj elde etmek için varlıklarını birleştirerek örgütsel bir dönüşüm yaşamışlardır. O2 Czech Republic tüm segmentlerde baskın konumunu korumaktadır. Mart 2022'de PPF Telco, şirketten (O2 Slovakya dahil) sahip olduğu tüm hissesini yeni kurulan holding şirketi PPF Comco'ya satmıştır. Ertesi ay PPF Telco, nihai ana şirketi PPF Group'a 1 €'ya satılmıştır.

O2 CR'nin pazar gücüne rağmen, özellikle mobil sektörde etkili bir rekabet vardır. Diğer Avrupa pazarlarındaki gelişmelerle benzer şekilde, Çek Cumhuriyeti'ndeki telekom şirketleri, sabit ve mobil hizmetlerin tüm namını sunan çok hizmetli sağlayıcılar haline gelmiştir. Mobil sektör, düzenleyici kurumun Kasım 2020'de yapılan çok bantlı spektrum müzayedesinde yeni bir oyuncuya pazara girmeyi kolaylaştırmak için çaba göstermesine rağmen, üç MNO (mobil şebeke işletmecisi) arasında yoğunlaşmıştır. Müzayede, lisans sahiplerinin 5G şebekelerinin erişim alanını genişletmelerine olanak sağlamıştır. Bu sürece ayrıca 3G şebekelerinin kapatılması ve spektrumun 5G ve LTE kullanımı için yeniden düzenlenmesi de yardımcı olmuştur.

Bu rapor, pazar ve düzenleyici ortam gelişmelerini kapsayarak, Çek Cumhuriyeti'nin gelişen sabit hatlı telekom pazarına ilişkin bilgiler sunmaktadır. Raporda en son sektör istatistikleri, ana işletmecilerin profilleri ve kullanılan altyapının değerlendirilmesi yer

almaktadır. Rapor ayrıca mobil pazarı hakkında bilgi vermektedir, MNO'lara genel bir bakış sunmakta ve teknoloji ile düzenleme alanındaki gelişmeleri ele almaktadır. Çeşitli pazar ve şirket istatistikleri hem mobil ses hem de veri pazarlarının durumu ile birlikte kilit şebeke oyuncularının performansı ve stratejileri hakkında fikir vermektedir. Ek olarak, rapor sabit ve sabit kablosuz geniş bant sektörlerini incelemekte, kilit oyuncuların detaylandırmakta, erişim platformlarını ve pazar eğilimlerini değerlendirmekte ve geniş bant abone tahminleri sağlamaktadır.⁵

⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.budde.com.au/Research/Czech-Republic-Telecoms-Mobile-and-Broadband-Statistics-and-Analyses> adresinden ulaşılabilmektedir.

FRANSA

Nüfusu:	67.422.241
Yüzölçümü:	543.940 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	49.492 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ARCEP
Mobil Şebeke Abonesi:	72.751.000
Sabit Şebeke Abonesi:	37.759.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86,10

1.Fransız Hükümeti ve Orange FTTH'nin Yaygınlaştırılması Konusunda Anlaşmaya Vardı

Mart 2024'te Fransız hükümeti Orange'ın yeni FTTH kapsama taahhütlerini resmen kabul etmiştir. Orange ayrıca seçilmiş son kullanıcılara talep üzerine FTTH ağına bağlanma hakkı vermeyi taahhüt etmiştir. Orange, 2024 yılı sonuna kadar kapsama alanı zayıf olan 55 şehirde (yani geniş kentsel alanlarda) en az 140.000 binaya FTTH bağlantısı sağlamayı taahhüt etmiştir.

Orange, 2025 yılı sonuna kadar en az aşağıdaki noktalara FTTH bağlantısı sağlamayı taahhüt etmiştir:

- Orta derecede nüfuslu bölgelerdeki 3.000 yerleşim yerinde 1,22 milyon tesis; ve
- Yoğun nüfuslu bölgelerdeki 106 yerleşim yerinde 300.000 bina.

Herkesin altı aydan daha kısa bir sürede FTTH ağına bağlanmasını sağlayan talep üzerine bağlantı hakkı, bakır şebeke hizmet dışı bırakılana kadar 3.000 orta ölçekli yerleşim yerinde ve 55 şehir merkezinde uygulanacaktır.

Görevli şirket ayrıca, 2027 yılına kadar FTTH sosyal tarife teklifini sürdürmeyi (Tüketiciyi Koruma Ölçütü) ve sadece telefon aboneliği içeren bir FTTH ürününü piyasaya sürmeyi kabul etmiştir.

Orange'ın orta ölçekli yerleşim yerlerindeki yeni FTTH kapsama taahhütleri, 2018 yılında hükümet tarafından kabul edilen 2022 yılı sonuna kadar FTTH kapsama taahhütlerinin yerini almıştır (Güncelleme). Elektronik haberleşme düzenleyicisi ARCEP, bu bölgelerde Nisan 2021'de yerine getirilmesi gereken kapsama taahhütlerini yerine getirmediği için yerleşik şirkete 26 milyon Avro ceza kesmişti.

ARCEP, Orange'ın önerdiği taahhütlerle ilgili olarak hükümete verdiği tavsiye görüşünde, böyle bir değişikliğin 2018 taahhütlerinde belirtilenlerden daha uzak son tarihler ve daha az iddialı FTTH kapsama hedefleri getireceği yorumunda bulunmuştur.

Düzenleyici kurum ayrıca son kullanıcının talep üzerine bağlantı hakkının operasyonel etkinliğini sorgulamış ve yerleşik işletmeciden ilgili tarafları (erişim talep edenler, yerel otoriteler) yeni taahhütlerinin bakır şebekeyi devreden çıkarma planı üzerindeki etkisi konusunda bilgilendirmesini istemiştir.⁶

2.Mahkeme Free ve SFR'nin Fransız Görsel-İşitsel Yapımlar Fonuna 37 Milyon Avro Ödemesine Hükmetti

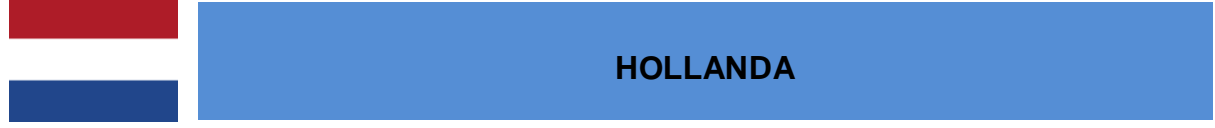
Paris idari temyiz mahkemesi, Free ve SFR'nin Fransız görsel-ışitsel yapımlar fonu CNC'ye sırasıyla 5.46 milyon Avro ve 31.15 milyon Avro ödemesine hükmetmiştir.

Mahkeme, TV hizmetlerinin editörleri ve dağıtıcılarına (Benchmark ve Media Benchmark) uygulanan vergi konusunda bu işletmecilerle yaşadığı anlaşmazlıkta CNC lehine karar vermiştir. 2008'de uygulamaya konulan bu vergi, CNC'nin bütçesini finanse etmek için televizyon hizmetleri tedarikçileri ve dağıtımçılarından alınmaktadır. Şu anda CNC'nin en büyük ikinci gelir kaynağıdır (yıllık bütçesinin %27'si ya da 2024 Finans Yasasına göre 746 milyon Avro).

Mahkeme, Free ve SFR tarafından vergi matrahını hesaplamak için kullanılan yöntemlerin mevcut düzenlemelere uygun olmadığına karar vermiş ve CNC tarafından

⁶Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents/-B5TEEU20240004_d291efaf-47f2-4a97-979e-6b40eb47fcbd adresinden ulaşılabilir.

iki işletmeciye uygulanan vergi yeniden değerlendirme tutarlarını onaylamıştır. İki işletmeci bu karara en yüksek idari yargı mahkemesi olan Danıştay nezdinde itiraz edebilecektir.⁷

Nüfusu:	17.000.000
Yüzölçümü:	41.543 km ²
Kişi Başına Gelir:	52,367 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Piyasa ve Tüketici Kurumu (ACM)
Mobil Şebeke Abonesi:	17.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.500.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

Mobil Veri Trafiki ve Fiber-Optik Erişimi Olan Hane Sayısındaki Artış

Hollanda'da, fiber-optik erişimi olan hane sayısı 2023'te yaklaşık yüzde 25 oranında önemli ölçüde artmıştır. Ayrıca, mobil veri tüketimi de 2023 yılında yüzde 25'in üzerinde bir artış göstermiştir. Aynı zamanda, hem sabit hatlar hem de mobil üzerinden sesli aramanın popülaritesi azalmaktadır. On yıllık bir zaman diliminde, sabit hatlar üzerinden yapılan sesli görüşme dakika sayısı yüzde 75 oranında düşmüştür. Verilen cep telefonu numaralarının sayısı stabilize olurken, verilen ücretli ve abone numaralarının sayısı 2023 yılında azalmıştır.

Evlerinin hemen önünde fiber optik şebeke bulunan hane sayısı 2023 yılında 7,13 milyon olmuştur. Gerçek fiber-optik planlarının sayısı (evlerin aktif bağlantılara sahip olduğu) 300.000'den 2,64 milyon haneye yükselmiştir. Bu da bugün fiber-optik erişimi olan hanelerin üçte birinden fazlasının aktif bir plana sahip olduğu anlamına

⁷Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents/-B5TEEU20240004_825f6f4b-4137-442d-b96a-dc503aaa5f7b adresinden ulaşılabilmektedir.

gelmektedir. Fiber-optik kullanarak TV izleyen hane sayısı da geçtiğimiz yıl içinde yaklaşık 200.000'den 1,92 milyona yükselmiştir. Bu arada, fiber-optiğin mevcut olduğu bölgelerde bu tesisler kapatılmaya başlandığı için bakır tabanlı bağlantıların sayısı azalmaktadır.

2013 yılında Hollandalıların sadece yüzde 9,3'ü saniyede 100 megabit veya daha yüksek indirme hızına sahip genişbant planlarına sahipken, bu oran 2023 yılında yüzde 81,7'ye yükselmiştir. Bu, Avrupa'nın 2025 yılına kadar saniyede 100 megabitin üzerinde tam erişilebilirlik hedefinin iyi ilerlediği anlamına gelmektedir. Hollandalıların yaklaşık yüzde 7,3'ü saniyede 1 gigabit veya daha yüksek indirme hızına sahip genişbant planlarına sahiptir.⁸

⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.acm.nl/en/publications/mobile-data-traffic-and-number-households-access-fiber-optic-went-considerably-2023> adresinden ulaşılabilir.

İNGİLTERE

Nüfusu:	66.900.000
Yüzölçümü:	242.495 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	46.371 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	86.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	29.800.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	97,8

1.Tüketici Şikayetleri

İngiliz düzenleyici kurumu OFCOM, 2023 yılı dördüncü çeyreğine ilişkin tüketici şikayetleri raporunu yayınlamıştır. Buna göre, mobil hizmetlerdeki şikayet sayıları önceki dönemlere göre benzer olurken, sabit telefon, ödemeli TV ve genişbant hizmetlerdeki şikayet sayılarında gerileme gözlenmiştir. 100 bin abone başına tüketici şikayeti sayısı genişbant hizmetlerde 12, faturalı mobil hizmetlerde 3, sabit telefonda 7 ve ödemeli TV hizmetlerinde 5 olarak gerçekleşmiştir⁹.

2.Medya Okur-Yazarlığı

OFCOM, medya okur-yazarlığı kapsamında yaptığı araştırmanın sonuçlarını açıklamıştır. Araştırma sonucuna göre, yapay zeka ile ilgili bilgisi olan yetişkinlerin çoğunluğu insanlar tarafından yazılan makalelere daha fazla güven duymakta iken sadece %27'si yapay zeka tarafından oluşturulan metne güvenmektedir. Yetişkinlerin %40'ı sosyal medya uygulamalarını mental sağlıkları açısından faydalı bulurken, %56'sı sosyal medyanın faydalarının risklerinden fazla olduğuna inanmaktadır. Araştırmaya katılan sosyal medya kullanıcılarının yarısına yakını (%45) geçen yıl sosyal medyada doğru olmayan veya yanıltıcı bir haber gördüklerini, bunların %40'ı bunun sonucunda herhangi bir işlem yapmadığını, sadece %14'ü başkalarını uyarmak için hikayeyi daha fazla paylaştığını belirtmiştir. Araştırmaya göre yetişkinlerin sadece

⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/latest-telecoms-and-pay-tv-complaints-revealed2> adresinden ulaşılabilir.

%6'sı internet bağlantısına sahip değilken, %17'si internet için sadece akıllı telefonunu kullanmaktadır¹⁰.

3.Gigabit hızında internet

OFCOM, Ocak 2024 itibarı ile Birleşik Krallıkta hanelerin %80'inin gigabit hızında bağlantı imkanı olduğunu (geçen yıl %73) ve hanelerin %62'sinin (geçen yıl %48) tam fiber erişime sahip olduğunu açıklamıştır. Açıklamaya göre 10 Mbit/s'ten daha düşük hıza sahip hane sayısı 68 binden 57 bine inmiştir. Bina dışı 5G kapsamı ise geçen yılki %82 oranından bu sene %92'ye çıkmıştır ¹¹.

¹⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/new-research-on-how-uk-adults-navigate-an-increasingly-online-world> adresinden ulaşılabilir.

¹¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.ofcom.org.uk/news-centre/2024/24-million-uk-homes-can-get-gigabit-broadband> adresinden ulaşılabilir.

İRLANDA

Nüfusu:	5.078.678
Yüzölçümü:	70.273 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	112.247,71 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	İletişim Düzenleme Komisyonu (ComReg)
Mobil Şebeke Abonesi:	5.737.223
Sabit Şebeke Abonesi:	1.202.282
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

Dijital İrlanda Konferansı

İşletme, Ticaret ve İstihdam Bakanı Peter Burke TD ve Ticaretin Teşviki, Dijital ve Şirket Düzenlemelerinden Sorumlu Devlet Bakanı Dara Calleary TD, hükümet ve devlet kurumu temsilcilerinin yanı sıra teknoloji alanında üst düzey liderler, İrlanda'nın önde gelen dijital şirketleri, sivil toplum, düşünce kuruluşları ve dijital düşünce liderleri ile birlikte Dublin Kalesi'nde düzenlenen Dijital İrlanda Konferansına katılmışlardır.

Dijital İrlanda Konferansı, İrlanda'nın Avrupa ve küresel dijital gelişmelerin kalbinde dijital lider olmaya devam etme isteğini ortaya koymaktadır. Bu aynı zamanda hükümetin dijital ve düzenleyici yapıların tutarlılığını artırma ve İrlanda'da dijitalde daha fazla netlik, tutarlılık ve işbirliği sağlama konusundaki kararlılığını da göstermektedir.

Açılış konuşmasını Avrupa Komisyonu İletişim Ağları, İçerik ve Teknoloji Genel Müdürlüğü Genel Müdürü Roberto Viola yapmıştır.

Bakan Burke, daha sonra yaptığı açılış konuşmasında teknolojinin günlük hayatımızı nasıl iyileştireceğine dair tutkusunu şöyle dile getirmiştir: *“Yapay zekanın sunduğu fırsatlar, müşterek menfaatlerimize yönelik potansiyel dönüştürücü etkileri açısından önceki teknolojik değişimlerden farklı. Hem KOBİ'ler hem de büyük şirketler için üretkenlik artışına yönelik çok büyük fırsatlar var. İrlanda'da, Ulusal Yapay Zeka Stratejimiz aracılığıyla; iş dünyasında ve kamu hizmetlerinde yapay zekadan*

yararlanmak, beceriler, inovasyon, açık veri ve siber güvenlik de dahil olmak üzere kolaylaştırıcılara ve altyapıya sahip olmamızı ve yapay zekanın iyilik için kullanılmasını sağlamak ve halkın güvenini oluşturmak amacıyla yapı taşlarını yerine koyuyoruz. Küçük, açık bir ekonomi olarak İrlanda, burada önemli bir varlık oluşturmak için dünyanın en büyük 10 bilgi teknolojisi şirketinden sekizini çekmede oldukça başarılı oldu. Dünyanın en büyük ikinci bilgisayar ve BT hizmetleri ihracatçısıyız. Ayrıca, AB'de kişi başına en yüksek üçüncü genç teknoloji şirketi sayısına sahip, dinamik bir yerli inovasyon ekosistemimiz var. İrlanda, hem canlı bir dijital ekonomiye ev sahipliği yapması hem de AB'deki, özellikle de dijital düzenleme alanındaki kilit rolümüz nedeniyle, dijital dönüşümün merkezinde yer alıyor."

Konferansta konuşan Bakan Calleary, 19 Nisanda yapılan D9+ ülkeleri toplantısının gündemini belirlemiş ve şunları söylemiştir: "Dijital Bakanlar toplantısı, İrlanda'nın bu yılın Ocak ayından Temmuz ayına kadar sürecek olan altı aylık D9+ başkanlığı zirvesini hedefliyor. D9+, gelecekteki dijitalleşme sorunlarına ilişkin ileri görüşlü tartışmalara, dijital politika konularında en iyi uygulamaların pratik alışverişine ve iş sektörüyle diyaloga yönelik bir forumdur. Yeni bir Komisyon, yeni Parlamento ve Birliğimiz için güncellenmiş bir stratejik gündeme sahip olduğumuz için toplantımız tam zamanında gerçekleşmiştir. D9+ olarak bizler, açıklığa ve adil rekabete dayalı bir Dijital Tek Pazarın ve temel haklara dayalı bir dijital dönüşümün iddialı savunucuları olarak, yenilikçiliği ve KOBİ'leri desteklerken Birliğimizin gelecekteki yönünü etkilemede de önemli bir role sahibiz."

D9+ grubu, dijital ortamda öncü AB Üye Devletlerinin (İspanya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, İrlanda, Lüksemburg, Hollanda, Polonya, Portekiz ve İsveç) Dijital Bakanlarından oluşan resmi olmayan bir ittifaktır. Avrupa Komisyonu'nun yıllık Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi'nde (DESI) en üst sıralarda yer alan Avrupa ülkelerinin yanı sıra Dijital Tek Pazar için benzer hedefleri paylaşan az sayıda başka ülkeyi bir araya getirerek 2016 yılında kurulmuştur. Bakanlar, gelişmiş dijital politikadaki müşterek güçlerini geliştirmek, AB dijital politikasıyla ilgili zorluklarla yüzleşmek ve bunları ortadan kaldırmak için genellikle yılda iki kez toplanmaktadır.

Avrupa Komisyonu, Üye Devletlerin dijital ilerlemesini 2014'ten bu yana Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi (DESI) raporları aracılığıyla izlemektedir. 2023 itibarıyla ve Dijital On Yıl Politika Programı 2030 uyarınca DESI artık Dijital On Yıllık Raporun içeriğine entegre edilmiştir ve altyapı, beceriler, hükümet ve iş alanlarından oluşan dört alanda 2030 dijital hedeflerine yönelik ilerlemeyi izlemek için kullanılmaktadır.

Dijital On Yılın İlk baskısı 29 Eylül 2023'te yayınlanmıştır ve Dijital On Yıl Politika Programı 2030'da belirtildiği üzere AB'nin başarılı bir dijital dönüşüme yönelik ilerlemesini değerlendirmektedir. Rapor, politika önlemleri ve dijital teknolojilere, becerilere ve altyapıya yatırım dahil olmak üzere kolektif çabaları hızlandırma ve derinleştirme ihtiyacını vurgulamaktadır.¹²

¹² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://enterprise.gov.ie/en/news-and-events/department-news/2024/april/18042024.html> adresinden ulaşılabilir.

İSPANYA

Nüfusu:	47.615.034
Yüzölçümü:	505.990 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	30.104 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Piyasa ve Rekabet Komisyonu (CNMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	56.896.715
Sabit Şebeke Abonesi:	19.060.635
İnternet Kullanım Oranı (%):	93,90

Eve Kadar Fiber (FTTH) Hatları Şubat Ayında 15 Milyonu Aştı

Şubat ayında, eve kadar fiber (FTTH) hatları aylık 102,921 hat artışla 15.6 milyona¹³ ulaşmıştır. CNMCDData'da yayınlanan son verilere göre Movistar, toplam FTTH hat sayısının (5,4 milyon) %34,6'sını oluşturmuştur. Movistar, Şubat 2023'ten bu yana 310.000'den fazla yeni FTTH hattı eklemiştir.

- Movistar, Orange ve MASMOVIL Group toplam hat sayısının %72,6'sını oluşturmaktadır.
- Mobil telefon Şubat ayında 24.917 hat kaybetmiş ve ayı 59,5 milyon hatla kapatmıştır.
- Movistar, Vodafone ve Orange pazardaki toplam mobil hat sayısının %70,3'ünü oluşturmuştur.
- Şubat ayında 511.585 mobil numara işletmeci değiştirerek 2023'ün aynı ayına göre %1,3 daha fazla işletmeci değiştirmiştir.
- Tüm MVNO'lar (Mobil sanal şebeke operatörü) pozitif net taşınabilirlik bakiyeleri kaydederken, Movistar, Grupo MASMOVIL, Vodafone ve Orange negatif bakiyelere sahiptir.
- Mobil geniş bant ses hatları Şubat 2024'ü, 2023'ün aynı ayına kıyasla %1,7 artışla toplam 51,54 milyon hatla kapatmıştır.

¹³ 2024'ten itibaren Avatel Telecom'un verileri dahil edilmiştir.

- Şubat ayında 8.905 sabit hat kaydedilmiştir. Geçen yılın aynı ayına göre %10,1 daha az olmak üzere toplam 123.341 sabit numara taşınmıştır.
- Şubatayı, 2.749.992 yerel NEBA (Fiber optik döngüye sanal ayrıştırılmış erişim) hattı ile sona ermiştir. Dolaylı NEBA erişim hizmetinde (FTTH ve bakır) 1.108.711'i fiber olmak üzere 1.125.603 hat kaydedilmiştir.¹⁴

¹⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cnmc.es/prensa/datos-telecos-mensual-febrero-20240418> adresinden ulaşılabilir.

İSVEÇ

Nüfusu:	10.377.781
Yüzölçümü:	449.964 km ²
Kişi Başına Gelir:	55.566 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Posta ve Telekom Ajansı (PTS)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.015.553
Sabit Şebeke Abonesi:	1.261.073
İnternet Kullanım Oranı (%):	88,31

Kamu Güvenliği ve Acil Durum Hizmetleri için Kritik İletişim Şebekesinin Yenilenmesi

İsveç Sivil Acil Durumlar Ajansı (MSB), İsveç'in ulusal savunma amaçları da dahil olmak üzere kamu güvenliği ve acil durum hizmetleri için kritik iletişim şebekesi Rakel G2'yi geliştirmek üzere Ericsson'dan (NASDAQ: ERIC) bir 5G çekirdek şebekesi satın almıştır.

Polis, itfaiye, acil sağlık hizmetleri ve askeri kuruluşlar, ses, veri, görüntü ve video paylaşımının güvenli ve hızlı yollarıyla sağlanan gelişmiş durumsal farkındalıkla daha etkili bir şekilde işbirliği yapabileceklerdir.

Güvenli, erişilebilir ve esnek bir iletişim şebekesine sahip olmak, krizleri ve acil durumları önlemeye ve bunlara hazırlanmaya yardımcı olan ilk müdahale ekipleri ve kuruluşları için ve bunlar meydana geldiğinde mevcut kaynakları çalıştırmak için çok önemlidir. Bu tür acil durumlarda, özellikle de birden fazla paydaş kurumun dahil olduğu durumlarda, garantili yüksek kalitede güvenli iletişim kurma becerisi hayat kurtarmada çok önemli bir faktör olabilir.

MSB Rakel ve Komuta İşletim Sistemleri Direktörü Ronny Harpe şunları söylemektedir: "Ulusal savunmamızda işbirliğinin ön koşulu sağlam, modern ve özel bir iletişim sistemine erişimdir. Böyle bir sisteme yapılan yatırım, İsveç'in yalnızca günlük bazda

değil, aynı zamanda olası büyük ölçekli krizler sırasında da işbirliği yapma ve kritik operasyonları yönetme yeteneğini güçlendirir."

MSB'nin Ericsson'dan aldığı yeni çift modlu 5G Çekirdek şebekesi, İsveç'in Rakel G2 olarak adlandırılan yeni nesil Kamu Koruma ve Afet Yardımı (PPDR) görev kritik mobil şebekesinin önemli bir parçası olacaktır.

Ericsson Avrupa ve Latin Amerika Pazar Alanı Başkanı Jenny Lindqvist şunları söylemiştir: "Ericsson'un en yeni 5G çekirdek teknolojisini sağlayarak MSB'nin İsveç'in ulusal kritik şebekesini güçlendirme misyonunu destekliyoruz. 5G, ses, veri, görüntü ve video aracılığıyla güvenli ve etkili iletişim için bu tür zorlu gereksinimleri karşılamak için mevcut olan en çok yönlü ve yetenekli teknolojidir."

Ericsson'un 5G çekirdek şebekesi başlangıçta MSB'nin Tetra standardına dayalı mevcut ulusal telsiz iletişim sistemi Rakel'i tamamlayacaktır. Rakel, polis, gümrük, askeri savunma, sahil güvenlik, kurtarma hizmetleri ve tıbbi sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere bir dizi otoriteyi kapsayan 650'den fazla kuruluş tarafından kullanılmaktadır. Yeni çekirdek şebekesinin uygulanmasına 2024 yılında başlanacaktır.¹⁵

¹⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.pnewswire.com/news-releases/msb-strengthens-swedens-national-critical-network-with-5g-from-ericsson-302060379.html> adresinden ulaşılabilir.

İSVİÇRE

Nüfusu:	8.796.669
Yüzölçümü:	41.285 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	89.349 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	BAKOM-OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	10.586.481
Sabit Şebeke Abonesi:	4.330.800
İnternet Kullanım Oranı(%):	98

1.Swisscom - Ericsson Stratejik Ortaklığı

İsviçreli telekom şirketi Swisscom ve İsveçli tedarikçi Ericsson, stratejik ortaklıklarını üç yıl daha uzattıklarını duyurmuştur. Yapılan açıklamada, tedarikçinin Swisscom'un şebekesi için donanım ve yazılım sağlamaya devam edeceği belirtilmiştir. İskandinav tedarikçi, bu ortaklığın Swisscom'un müşteri deneyimini geliştirmesine ve önümüzdeki üç yıl boyunca mobil şebekesini sürdürülebilirliğe odaklanarak daha da geliştirmesine olanak sağlayacağını söylemiştir. Ericsson, genişletilen anlaşma kapsamında otomasyon, yapay zeka (AI) kullanımı ve artan inovasyon yoluyla şebekenin daha da modernize edileceğini sözlerine eklemiştir.

Yeni anlaşma, Ericsson'un çift bantlı Radio 4490'ın yanı sıra Ericsson'un RAN Compute portföyünden, tüm teknolojileri tek bir kutudan sunmak için tasarlanan ve gerçek zamanlı yapay zeka işlemeyi destekleyen satıcının yeni nesil RAN işlemcisinin tanıtımını da kapsayacaktır.

Anlaşma, kapsama alanını genişletmek amacıyla Ericsson'un Massive MIMO portföyünün birden fazla sahada konuşlandırılmasını da içermektedir. Ayrıca, işletme genelinde telekom uygulamalarını desteklemek için Ericsson'un Bulut Yerel Altyapı Çözümü'nün (CNIS) tanıtılmasıyla şebeke iyileştirmeleri de getireceği bildirilmiştir.

Bu yılın başlarında Swisscom, Vodafone Italia'nın %100'ünün 8 milyar Avro (8,71 milyar \$) karşılığında borçsuz ve nakitsiz olarak satın alınması için İngiliz taşıyıcı Vodafone Group ile bağlayıcı anlaşmaları yaptığıı doğrulamıştır. Swisscom, Vodafone Italia'yı Swisscom'un İtalya'daki iştiraki olan İtalyan telekomünikasyon şirketi Fastweb ile birleştirmeyi hedeflediğini söylemiştir. Swisscom, bu işlemin şirketin İtalya'da karlı büyüme stratejik hedefine ulaşması için önemli bir adım olduğunu kaydetmiştir. Bu işlem sayesinde Swisscom, Fastweb aracılığıyla 2007 yılından bu yana faaliyet gösterdiği İtalya pazarındaki varlığını güçlendirmektedir. İşlemin düzenleyici ve diğer geleneksel onaylara tabi olduğunu belirten İsviçreli taşıyıcı, işlemin 2025'in ilk çeyreğinde tamamen tamamlanmasının beklediğini de sözlerine eklemiştir.

Anlaşma ayrıca, Swisscom ve Vodafone Group'un İtalya'nın ötesinde geniş bir alanda işbirliğini mümkün kılmak için daha yakın bir ticari ilişkiyi araştırmasını öngörmektedir. Vodafone ve Swisscom'un araştırdığı temel ticari işbirliği alanları arasında IoT, kurumsal hizmetler ve çözümler, satın alma, operasyonel ortak hizmetler ve dolaşım yer almaktadır.¹⁶

2.İsviçre Federal Mahkemesinin Swisscom'un Temyiz Başvurusunu Kabul Etmesi

İsviçre Federal Mahkemesi, telekomünikasyon sağlayıcısı Swisscom'un Rekabet Komisyonu'nun (ComCo) bir kararına karşı yaptığı temyiz başvurusunu onaylamıştır. Rekabet Komisyonu 2015 yılında Swisscom'u Swiss Post ihalesine ilişkin anti-tröst ihlali nedeniyle 7 milyon CHF'den (7,7 milyon \$) fazla para cezasına çarptırmıştır. Ülkenin en yüksek mahkemesi, Rekabet Komisyonu'nun kararını büyük ölçüde onaylayan Federal İdare Mahkemesi'nin kararını bozmuştur.

Ancak mahkeme, Swisscom'un ne rakibi Sunrise'a ne de Swiss Post'a makul olmayan fiyatlar dayatmadığına karar vermiştir. Federal Yüksek Mahkeme'ye göre Swisscom, Sunrise'ın bağımlı olduğu toptan ürünler için fiyat belirlerken doğru davranmıştır. Ayrıca, fiyatların makul olmadığı veya aşırı derecede yüksek olduğu da kanıtlanmamıştır.

¹⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.rcwireless.com/20240416/5g/swisscom-expands-strategic-partnership-ericsson> adresinden ulaşılabilir.

Swiss Post davasında, sözleşme bedeli müzakereler sonucunda belirlenmiştir ve bu nedenle Swisscom tarafından tek taraflı olarak belirlenmemiştir. Bunun dışında, Federal Mahkeme, sözleşme fiyatı ve Swisscom'un kar marjı aşırı olarak değerlendirilemeyeceğinden, makul olmama unsuru bulunmadığına karar vermiştir. Son olarak, Swisscom'un Sunrise'a karşı marj sıkıştırması anlamında kötü niyetli bir davranışı söz konusu olmadığı belirtilmiştir.¹⁷

¹⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.swissinfo.ch/eng/swiss-politics/swiss-federal-court-upholds-swisscom-appeal-in-antitrust-case/76032044> adresinden ulaşılabilmektedir.

İTALYA

Nüfusu:	58.983.000
Yüzölçümü:	301.338 km ²
Kişi Başına Gelir:	35.657 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	78.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	18.600.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84

1. Garante'den, Telefonla Pazarlama Faaliyetleriyle İlgili Enel Energia'ya Para Cezası

İtalya Veri Koruma Kurumu (Garante), Şubat 2024'te kamu hizmeti şirketi Enel Energia'ya (Enel) onun adına yasadışı olarak gerçekleştirilen telefonla pazarlama faaliyetleri için AB Genel Veri Koruma Yönetmeliği'ni (GDPR, General Data Protection Regulation) ihlal ettiği gerekçesiyle 79,1 milyon Avro para cezası vermiştir. Bu, Garante'nin GDPR kapsamında bugüne kadar uyguladığı en yüksek ceza olup, Enel'in 2022 yılı toplam yıllık cirosunun %0,8'ine karşılık gelmektedir.

İtalyan yetkililerce yapılan bir soruşturma sonucunda Garante, dört İtalyan şirketinin Enel adına yürüttüğü elektrik ve gaz tedarik hizmetlerini destekleyen yasa dışı bir planı ortaya çıkarmıştır. Bu şirketler, hukuka aykırı olarak elde edilen telefon numarası veri tabanlarını kullanarak potansiyel müşterilerle temasa geçmiş ve şirketten herhangi bir izin almadan Enel adına sözleşmeler akdetmişlerdir. Tele-pazarlama şirketlerinin bunu yapmak için yetkileri veya bağımsız erişim bilgileri olmamakla birlikte sözleşmeler daha sonra Enel'in bilgi sistemine yüklenmiştir.

Bu bulguların ışığında Garanti, Enel hakkında soruşturma başlatmış ve şirketin telefonla pazarlama ajanslarının kullanımına sunulan platformlarla ilgili riskleri doğru şekilde değerlendiremediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca Garante, Enel'in kendi adına

gerçekleştirilen telefonla pazarlama faaliyetlerini denetlemek için uygun güvenlik önlemlerini almadığını da tespit etmiştir.

Enel'in GDPR Kapsamındaki İhlallerinin Özeti

İhlal edilen hüküm	Enel'in davranışı
GDPR'nin 5(1)(f) ve 32. Maddeleri	<p>Enel, kendisi adına telefonla pazarlama faaliyeti yürüten acentelerin kullanımına sunulan platformun kullanımına ilişkin riskleri yeterince değerlendirememiştir. Enel özellikle şunları yapmamıştır:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kimlik bilgilerinin birden fazla kullanıcı arasında paylaşılmasını önlemek için gerekli önlemlerin uygulanması ve• Farklı coğrafi konumlardan veya birden fazla cihazdan erişimi izlemek. <p>Bunun sonucunda kişisel verileri işleme yetkisi olmayan acenteler Enel'in sistemine erişerek sözleşmeleri yükleyebilmiştir.</p>
GDPR'nin 5(2), 24(1) ve 25. Maddeleri	<p>Enel, üçüncü tarafların kişisel verileri kendi adına nasıl işlediğini kontrol etmek için uygun teknik ve organizasyonel tedbirleri almada başarısız olmuştur.</p> <p>İhlaller ciddiye, uzun bir süre (2015-2022) sürdü ve ilgili acentelerden bazıları şirket tarafından zaten kara listeye alınmıştır.</p>
GDPR Madde 28	<p>Enel'in telefonla pazarlama ajanslarıyla yaptığı sözleşmelerde yer alan standart şartlar, denetleyici adına belirli işleme faaliyetlerini yürütmek üzere başka bir işleyici tarafından görevlendirilen bir işleyiciye aynı veri koruma yükümlülüklerinin uygulanması ilkesini yansıtmamaktadır.</p> <p>Enel özellikle şunları yapmamıştır:</p> <ul style="list-style-type: none">• Veri denetleyicisi ile veri işleyicisi arasındaki veri alışverişinden sorumlu tarafları veya herhangi bir denetleyiciyi yeterince tanımlamak;• Üçüncü şahıslar tarafından gerçekleştirilen veri işlemlerini izlemek.

Garante, özellikle, Enel'in, Garante'nin diğer enerji ve telekomünikasyon şirketleri hakkında verdiği kararların yanı sıra telefonla pazarlama faaliyetlerine ilişkin davranış kurallarını dikkate alması ve ayarlaması gerektiğini belirtmiştir. Garante'ye göre, Enel gibi ortaklarını ve BT sistemlerini kontrol etmek için önemli kaynaklara sahip bir şirketin, kendi adına gerçekleştirilen yasa dışı telefonla pazarlama faaliyetlerini tespit etmek ve

ortadan kaldırmak için prosedürler, kontroller ve güvenlik önlemlerini uygulayabilmesi gerekirdi.

Garante, cezayı belirlerken ihlallerin etkisini, ciddiyetini, süresini ve şirketin ihmalkar davranışını dikkate almıştır. Ayrıca Garante, bir denetleyici olarak müşterilerinin verilerini korumak için etkili teknik ve organizasyonel tedbirler almayan Enel'in yüksek düzeydeki sorumluluğuna da dikkat çekmektedir.¹⁸

2. İtalya'da Elektronik İletişim Yasasında Değişiklikler

Bakanlar Kurulu, İtalyan Elektronik Haberleşme Kanununu güncelleyen ve revize eden bir kararnameyi onaylamıştır. Ancak nihai metin henüz yayınlanmamıştır.

Ana değişiklikler, yeni spektrum boşlukları, şebeke kurulumuna yönelik izin prosedürlerinin basitleştirilmesi ve altyapının coğrafi haritalanmasına ilişkin yeni kurallarla ilgilidir.

Temel Değişiklikler¹⁹

Konu	Yenilik
Spektrumun adil dağılımı	Her işletmeci için kendisine tahsisli bantla orantılı bir spektrum sınırı ayarlanır. Basına göre bu, elektromanyetik sınırların 6 V/m'den 15 V/m'ye yükseltilmesinin ardından yeni elektromanyetik alanı artırmayı önleyecektir.
Yeni ağ altyapısı için izinler	Küçük kurulumlar için artık kalifiye bir profesyonel tarafından imzalanmış bir test sertifikası almanıza gerek bulunmamaktadır. Yerel yönetimler, tarihi alanların veya çevresel açıdan hassas alanların korunmasına yönelik altyapı kurulumunu reddedebilecektir ancak alternatif bir çözüm belirlemelidir.

¹⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents-/FLECIT2024_0001 adresinden ulaşılabilir.

¹⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.cullen-international.com/client/site/documents-/B5TEEU2024_0004 adresinden ulaşılabilir.

Konu	Yenilik
Ağların coğrafi haritalaması	<p>Genişbant altyapısının dağıtımında gereksiz gecikmeleri önlemek için, işletmecilerin ağ dağıtım planlarına ilişkin beyanları artık bağlayıcıdır ve AGCOM'un yaptırımlarına tabidir.</p> <p>Düzenleyici kurum ve bakanlık, ağların coğrafi veri tabanını (şu anda her üç yılda bir güncellenmektedir) her yıl güncelleyecektir.</p>
Yaptırımlardaki değişiklikler	<p>Cezaların tebliğinden itibaren on gün içinde ödenmesi halinde üçte bir oranında indirim yapılacaktır.</p> <p>Çağrı merkezlerinin haksız ticari uygulamalarına yeni yaptırımlar getirilmektedir.</p>
Sahteciliğe karşı yeni düzenleme	<p>AGCOM, ulusal numaraları gayri meşru şekilde kullanan yurt dışından gelen çağrıları veya gayri meşru uygulamalar, yazılım sistemleri veya hizmetler sağlayan siteleri engellemek için kısıtlamalar getirebilecektir.</p>

NORVEÇ

Nüfusu:	5.300.000
Yüzölçümü:	385.178 km ²
Kişi Başına Gelir:	81.695 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Norveç İletişim Kurumu (Nkom)
Mobil Şebeke Abonesi:	6.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	2.200.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	112

Mobil Toptan Pazarı için Düzenlemeler

Norveç Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu Nkom, kamu mobil şebekelerinde erişim ve çağrı başlatma toptan pazarında, etkili altyapı rekabetini kolaylaştırmak için hala düzenlemeye ihtiyacı olduğunu açıklamıştır. Nkom, piyasayı üç yıl içinde yeniden değerlendirmeyi ve piyasa analizi yapmayı planlamaktadır. Norveç'te şu anda Telenor, Telia ve Ice olmak üzere aktif üç mobil şebeke işletmecisi bulunmaktadır. Uzun yıllar boyunca Norveç'te sektöre özgü düzenlemenin temel amacı, ülke çapında rekabetçi üçüncü bir mobil şebekenin kurulması yoluyla sürdürülebilir altyapıya dayalı rekabetin sağlanması olmuştur. Ancak, iki yerleşik işletmeci olan Telenor ve Telia hala pazara hakim durumdadır. Her iki şirket de Norveç'in neredeyse tamamını kapsayan ülke çapında mobil şebekeler işletmekte ve mobil aboneliklerin %77'sini ve perakende gelirlerinin yaklaşık %85'ini ortaklaşa kontrol etmektedir.

Ice'in şebekesi nüfusun %96'sını kapsamakla birlikte seyrek nüfuslu bölgelerde henüz tam coğrafi kapsama alanına ulaşamamıştır. Bu nedenle, ülke çapında kapsama için Telia ile yapılan ulusal dolaşım anlaşmasına güvenmek zorundadır. Ice'in pazar payı, gelir bazlı yaklaşık %10, abone bazlı ise %14'tür.

Nkom'un analizi, diğer İskandinav ülkeleriyle karşılaştırıldığında Norveç'in mobil veri hizmetleri için oldukça yüksek perakende fiyatlarına sahip olduğunu göstermektedir. 2022 yılında Norveç'te GB başına kullanıcı başına ortalama gelir Danimarka ve

İsveç'ten yaklaşık üç kat, Finlandiya'dan ise yaklaşık altı kat daha yüksektir. Bu durum, müşteri başına daha düşük veri kullanımı ile birleştiğinde Norveç'te yüksek bir fiyat seviyesine işaret etmektedir.

Nkom, önceki kararlarına paralel olarak, toptan erişim ve çağrı başlatma pazarının hala sektöre özgü öncül düzenleme için uygun olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca Telenor'un hem perakende hem de toptan satış seviyesindeki yüksek pazar payına dayanarak önemli pazar gücüne sahip olduğunu tespit etmiştir. Nkom, Norveç'in üç şebeke işletmecisi hedefine ulaşma yolunda ilerlediğini kabul etmekle birlikte, üçüncü şebekenin konuşlandırılmasını kolaylaştırmak için hala öncül müdahaleye ihtiyaç vardır. Nkom ayrıca perakende seviyesinde rekabeti ve ürün inovasyonunu daha fazla teşvik etmek için hizmet bazlı rekabeti teşvik etmenin hala gerekli olduğuna inanmaktadır.

Bu doğrultuda Nkom, Telenor'a aşağıdaki yükümlülükleri getirmiştir;

- Ulusal dolaşım, mobil işletmeci erişimi, servis sağlayıcı erişimi ve ortak yerleşim şeklinde erişim,
- Tüm erişim biçimleri için dahili ve harici ayrımcılık yapılmaması,
- ulusal dolaşım, mobil işletmeci erişimi ve hizmet sağlayıcı erişimi için fiyat bilgileri hariç olmak üzere referans tekliflerin yayınlanması;
- ulusal dolaşım hariç olmak üzere, periyodik marj sıkıştırma testleri şeklinde tüm erişim türleri için fiyat kontrol yükümlülükleri,
- erişim talep edenlerin alternatif fiyat yapıları ile bireysel anlaşmalar müzakere etme imkanı,
- Mobil işletmeci ve ulusal dolaşım erişimi için muhasebe ayrımı.

Ortak yerleşim için fiyat kontrolü ile ilgili olarak Nkom, ayrı bir prosedürde ortak yerleşim fiyatlandırmasında karşılıklılık ilkesini getirme imkanı sağlamaktadır. Bu, Telenor'un ortak yerleşim fiyatlarını rakipleri tarafından uygulanan seviyeye kadar belirlemesine izin verecektir.²⁰

²⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.cullen-international.com/client/site-/documents/-FLTENO20240001> adresinden ulaşılabilir.

POLONYA

Nüfusu:	38.230.000
Yüzölçümü:	306.230 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	16.945 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik Haberleşme Ofisi (UKE)
Mobil Şebeke Abonesi:	52.760.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.824.896
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,5

Evrensel Posta Hizmetinin Sübvansiyon Edilmesi

Polonya Parlamentosu Posta Kanunu'nda değişiklik yaparak, Avrupa Komisyonu devlet yardımını onaylamadan önce, hükümetin evrensel hizmet sağlayıcısı olarak belirlenen Poczta Polska'ya evrensel hizmetin sağlanmasından kaynaklanan zararları tazmin etmesine izin vermiştir.

Komisyon daha sonra hükümetin USP'ye verdiği sübvansiyonun AB'nin devlet yardımı kurallarına uygun olmadığına karar verirse, Poczta Polska'nın bunu devlet bütçesine geri ödemesi gerekecektir. İade edilen tutar, 794/2004 sayılı Tüzük uyarınca yasadışı yardımın geri alınması için uygulanabilir her türlü faizi de içermelidir.

Posta Kanunu'nda yapılan değişiklik 9 Şubat 2024 tarihinde Polonya parlamentosunun bir grup üyesi tarafından teklif edilmiştir. Yasa 29 Mart 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Polonya, 2022 yılında evrensel hizmet net maliyetinin finansman mekanizmasını değiştirerek işletmeci tarafından finanse edilen bir tazminat fonu yerine devlet finansmanına geçmeye karar vermiştir. Değişiklik ayrıca devlet bütçesinden karşılanacak tazminat miktarına 2031 yılına kadar geçerli olacak yıllık limitler getirmiştir.

Posta Kanunu'nda yapılan son değişiklik, 2022 ve 2023 yıllarında tazminat ödenmediği gerçeğini yansıtacak şekilde, 2024 ve 2025 yıllarında ödenebilecek sübvansiyonların sınırlarını yükseltmiştir.

Evrensel hizmet sunumundan kaynaklanan kayıplar için 2024 ve 2025 yıllarında devlet bütçesinden ödenecek yıllık tazminat limitlerinin değiştirilmesi

Yıl	Orijinal limit	Yeni limit
2024	PLN 593m (€136.85m)	PLN 750m (€173.08m)
2025	PLN 651m (€150,23m)	PLN 1,30bn (€300,00m)

Polonya hükümeti, USP'nin 2021-2022 döneminde evrensel hizmet sunumundan kaynaklanan kayıpları için Poczta Polska'ya 750 milyon PLN (173.08 milyon €) tazminat ödeyecek.

Polonya USP, 2025 yılında devlet bütçesinden 1,30 milyar PLN'ye (300,00 milyon Avro) kadar tazminat almaya hak kazanacak ve 2023-2024 yıllarında evrensel hizmet sunumundan kaynaklanan potansiyel kayıpları karşılayacaktır.²¹

²¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye [Cullen International \(cullen-international.com\)](http://cullen-international.com) adresinden ulaşılabilir.

PORTEKİZ

Nüfusu:	10.276.617
Yüzölçümü:	92.280 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	36.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ANACOM (Ulusal Haberleşme Otoritesi)
Mobil Şebeke Abonesi:	12.500.000
Sabit Şebeke Abonesi:	5.087.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,2

1.2023 yılı Numara Taşıma Verileri

2023 sonu itibariyle, PC/tablet/pen/router ve M2M erişimleriyle ilişkili numaralar da dahil olmak üzere, aktif mobil erişimlerle (mobil telefon hizmeti - MTS) ilişkili numaraların %17,7'si taşınmıştır. PC/tablet/pen/router ve M2M erişimleri ile ilişkili numaralar hariç tutulduğunda, taşınan aktif mobil erişimlerle ilişkili numaraların oranı %22,4'tür.

Konut segmentindeki mobil numaraların %19,9'u taşınmıştır. Konut dışı segmentte ise bu oran %11,6'dır. 2023 yılı sonu itibariyle coğrafi numaraların %26,8'i taşınmıştır. Mesken segmentinde, 2023 yılı sonuna kadar taşınan coğrafi numaraların (sabit telefon hizmeti - STH) oranı %29,3 iken, mesken dışı segmentte bu oran %22,9'dur.

2023 sonu itibariyle, 3.418.330 mobil numara (MTS), 1.880.531 coğrafi numara (FTS) ve 19.019 diğer coğrafi olmayan numaralar dahil olmak üzere 5.317.880 numara taşınmıştır.

Taşınan MTS numaralarının sayısı 2023 yılı sonunda 2022 yılı sonuna göre %4,5 artarken, taşınan FTS numaralarının sayısı aynı dönemde %0,04 azalmıştır.

2023'ün 4. çeyreğinde 165.384 numara taşınmıştır; bunların 140.460'ı mobil numaralar (taşınan tüm numaraların %84,9'unu temsil etmektedir), 24.867'si coğrafi numaralar ve 57'si "coğrafi olmayan diğer numaralar"dır.

Mobil numaralar söz konusu olduğunda, mobil şebeke işletmecileri 2002'nin 3. çeyreğinden bu yana "net alıcı" haline gelmiştir, yani mobil sanal şebeke işletmecilerinden mobil şebeke işletmecilerine taşınan mobil numara sayısı mobil şebeke işletmecilerinden mobil sanal şebeke işletmecilerine taşınan numara sayısından daha fazladır²².

2.Kamu Güvenliği Cevaplama Noktasına İlişkin Kamuoyu Görüşlerinin Alınması

ANACOM, Kamu Güvenliği Cevaplama Noktasına (PASP) arayanların konumu hakkında bilgi verilmesine ilişkin taslak yönetmeliğini kamuoyu görüşüne sunmuştur.

ANACOM, 16 Ağustos tarihli ve 16/2022 sayılı Kanunun (10 Şubat tarihli ve 5/2004 sayılı Kanunu yürürlükten kaldırılması ve mevcut Elektronik Haberleşme Kanununun onaylanmasının yanı sıra elektronik haberleşme sektöründe görülen teknolojik gelişmeleri ve PASP mimarisinin gelişimini göz önünde bulundurarak bu taslak yönetmeliğin güncellenmesinin gerektiğini görmüştür.

Taslak yönetmelik (i) SIP protokolünü kullanarak acil durum iletişiminin IP üzerinden PASP'ye iletilmesini sağlamakta, (ii) arayanların konumuna ilişkin bilgileri iyileştirmekte, (iii) SIP'nin sunduğu potansiyelden en iyi şekilde yararlanarak bu alandaki teknik standartlar ve en iyi uygulamalar uyarınca bu bilgilerin PASP'ye sunulmasını sağlamakta ve (iv) bu bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin kriterleri belirlemektedir.

İlgili taraflara görüşlerini yazılı ve Portekizce olarak sunmaları için en geç 14 Mayıs 2024 tarihine kadar 30 iş günü süre tanınmıştır. İstişare süreci tamamlandıktan sonra, alınan katkılar kamuoyuna açıklanacaktır. Bu nedenle, bu web sitesinde yayınlanması

²² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1775305> adresinden ulaşılabilir.

amacıyla, ilgili taraflar, gizli olduğu düşünölen hususlar hariç olmak üzere, yanıtlarının gizli olmayan bir versiyonunu da sunmalıdır²³.

²³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1774824> adresinden ulaşılabilir.

Nüfusu:	10.724.599
Yüzölçümü:	131.990 km ²
Kişi Başına Gelir:	26.454 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik İletişim ve Posta Kurumu (EETT)
Mobil Şebeke Abonesi:	10.423.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.318.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	78,90

EETT, Posta Hizmetleri Şikayet Sistemi

EETT, posta hizmeti kullanıcılarından gelen şikayetlerin incelenmesine ilişkin prosedürlerin yanı sıra sağlayıcılar ile kullanıcılar veya sağlayıcılar arasındaki anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin hazırlanan yeni yönetmelik taslağı hakkında bir kamuoyu istişaresi başlatmıştır.

Mevcut Yönetmelik ile ilgili olarak önerilen önemli değişiklikler şunlardır:

- Şikayetlerin incelenme prosedürlerinin iyileştirilmesi,
- Şikayetlerin incelenmesi için kullanıcıların sunması gereken gerekli bilgi ve verilerin belirlenmesi,
- EETT tarafından şikayetlerin, kullanıcının korunması, kamu yararı, rekabet üzerindeki olası etkileri, olayın tekrarlanabilirliği ve pazar üzerindeki beklenen etkisi gibi tanımlanmış öncelik kriterlerine göre incelenmesi,
- Sağlayıcıların belirtilen süreler içinde şikayetlere cevap vermemesi durumunda ve EETT'ye gerekçeli bir uzatma talebinde bulunmaması halinde, EETT'nin yetki alanına girmesi durumunda kullanıcı tarafından belirtilen kusuru kabul ettikleri sonucuna varılacağı,

- Gruplandırmanın mümkün olacağı ve aynı takvim yılı ile ilgili olacağı durumlarda, bir sağlayıcı tarafından belirli bir ihlale ilişkin genel ve tek tip şikayetlerin incelenme imkanıdır.²⁴

²⁴Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.eett.gr/deltia_tipou/tachydromikes-ypiresies-se-diavoyley/ adresinden ulaşılabilmektedir.

AMERİKA KITASI

ABD

Nüfusu:	333.649.281
Yüzölçümü:	9.834 milyon km ²
Kişi Başına Gelir:	76.027 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Federal İletişim Komisyonu (FCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442.460.000
Sabit Şebeke Abonesi:	127.280.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1.FCC, Çinli Telekom Şirketlerine ABD'deki Tüm Genişbant Hizmetlerini Durdurmalarını Emretti

ABD düzenleyici kurumu olan Federal İletişim Komisyonu (FCC), China Telecom, China Unicom, China Mobile, Pacific Networks ve alt birimi ComNet'e ABD'deki tüm sabit veya mobil genişbantinternetoperasyonlarını tamamen durdurma emri vermiştir. Bu hamle, genişbant hizmetlerinin bir kamu hizmeti türü olarak yeniden sınıflandırılmasını onaylayan yasa tasarısının kabul edilmesinin hemen ardından gelmiş olup, bu hizmetler doğrudan FCC yetkisi altına alınmıştır. FCC, yeni yetkilerinin ulusal güvenliği ve kamu güvenliğini korumaya kadar uzandığını ifade etmektedir.

Çinli şirketlerin, şebeke tarafsızlığı yasalarının yeniden oylandığı 25 Nisan'dan itibaren bu yasaya uymak için 60 günü bulunmaktadır.

FCC Başkanı, komisyonun, bahsi geçen şirketlerin lisanslarını 2022 yılında iptal etmesine ve bu şirketleri o yıl içinde resmi olarak ulusal güvenliğe yönelik tehdit olarak adlandırmasına rağmen söz konusu şirketlerin ABD'de hala genişbant hizmetleri sağladığına dair kanıtları olduğunu ifade etmektedir. FCC, Çinli şirketlerin "Çin hükümetinin sömürsüne, etkisine ve kontrolüne maruz kaldığını" ifade etmektedir. Çin ise ABD ile artan gerilimin ortasında Sea-Me-We 6 internet kablosu projesine katılımını 2023'ün başlarında sonlandırmıştır.

Çinli şirketler konu hakkında basın tarafından dile getirilen yorum taleplerine halihazırda yanıt vermemiştir ancak FCC Komiseri Geoffrey Starks, China Telecom'un web sitesinde şirketin ABD'de 26 İnternet Bağlantı Noktası (POP) işlettiğini ve ortak yerleşim, genişbant, IP aktarımı ve veri merkezi hizmetleri sağladığını yayınladığını ifade etmektedir. FCC yetkilileri Çin'in genellikle veri merkezlerinde bulunan bağlantı noktalarına erişimiyle ilgili ulusal güvenlik endişelerini dile getirmektedir. Starks söz konusu şirketlerin bu bağlantı noktaları aracılığıyla ABD şebekeleriyle irtibatlı hale geldiğini ve ABD menşeli rakip veri sağlayıcıların verileri ile veri merkezlerine yönelik tehditler oluşturduklarının altını çizmektedir.²⁵

2.FCC, ABD'de Şebeke Tarafsızlığı Kurallarını Geri Getiriyor

Federal İletişim Komisyonu (FCC), internetin hızlı, açık ve adil kalmasını sağlamak için ABD'de şebeke tarafsızlığı kurallarını yeniden tesis etme yönünde karar almıştır. Alınan karar ile sabit ve mobil telefon hizmetleri İletişim Kanununun II. Başlığı kapsamında temel telekomünikasyon hizmetleri olarak yeniden sınıflandırılmaktadır. Karar kapsamında sabit ve mobil genişbant hizmetleri de telefon hizmetleriyle aynı şekilde bir kamu hizmeti olarak sınıflandırılmış olup, FCC'nin yetki alanı altına alınmıştır.

FCC, genişbant üzerindeki otoritesini oran düzenlemesi, tarifelendirme veya ayrıştırma olmadan dar kapsamlı ve uyarlanmış bir şekilde kullanacağını, ancak tüketicileri koruyacağını ve sürekli yenilik ve yatırımı sağlarken ulusal güvenliği ve kamu güvenliğini savunacağını ifade etmektedir.

Şebeke tarafsızlığı kuralları 2015 yılında Obama yönetimi sırasında kabul edilmiş ancak birkaç yıl sonra Trump yönetimi altında yürürlükten kaldırılmıştır. Kaliforniya gibi farklı eyaletler mevzuatın kendi versiyonunda farklı şekilde düzenlemelere gitmiş olup, bu da ülke çapında düzensiz bir dizi uygulamaya yol açmıştır. Biden hükümeti döneminde FCC komisyon üyeleri, 25 Nisan'da yapılan son oylamayla ülke genelinde

²⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecompaper.com/news/fcc-orders-chinese-telecom-firms-to-end-all-broadband-services-in-the-us--1498682> adresinden ulaşılabilir.

açık internet kurallarını geri getirmek için bir prosedür başlatmıştır. Federal kuralların Kaliforniya, Colorado, Maine, Massachusetts, New Jersey, Oregon, Vermont ve Washington'daki yerel kurullarla nasıl bir arada işletileceği ise henüz netlik kazanmamıştır.

FCC yeni düzenlemenin kendisine açık interneti koruyacak araçlar sağladığını, İSS'lerin yasal içeriği engellemesini, kısıtlamasını veya ücretli önceliklendime yapmasını engellediğini söylemektedir.

Komisyon yeni düzenlemenin aynı zamanda ulusal güvenliği de koruyabileceğinin altını çizmektedir. Ulusal güvenliğe tehdit oluşturan yabancı sermayeli kuruluşların ABD'de genişbant şebekeleri işletme izinleri yeni düzenleme kapsamında iptal edilebilecek olup FCC bu yetkisini daha önce İletişim Yasası'nın ses hizmetlerine ilişkin 214. bölümü kapsamında kullanmıştır.

FCC yeni düzenlemeyle bütün bunlara ek olarak internet hizmeti kesintilerinin izlenmesinde de daha aktif rol oynayacaktır.

Komisyon Üyesi Anna Gomez, internete genişbant erişiminin modern yaşam için gerekli olan kritik bir altyapı olduğunu ve bu kritik altyapıyı korumanın ülkenin güvenliği, ekonomisi, sağlığı, eğitimi ve refahı için gerekli olan iyi bir kamu politikası olarak adlandırılması gerektiğini ifade etmektedir. Gomez'e göre eldeki altyapının değeri o kadar büyüktür ki ABD hükümetinin setin inşasına başlamadan önce selin gelmesini beklemek gibi bir lüksü bulunmamaktadır.

ABD'deki mobil hizmet sağlayıcılarını temsil eden kuruluş olan CTIA, FCC'nin bu oylamayla kongre yetkisini aştığını ve mahkemelerin artık harekete geçmesini beklediğini, komisyonun bu kadar kritik bir mobil hizmet üzerinde kendisine benzeri görülmemiş bir güç verme çabasını reddetmesini beklediğini açıklamıştır.

CTIA alınan yeni kararların genel olarak zamanı geriye çevireceğini ve yatırımları caydıracağını, rekabeti engelleyeceğini ve kaynakları bağlantının geliştirilmesi gibi gerçek işlerden uzaklaştıracağını ifade etmektedir. Bu çabalar arasında bir spektrum boru hattının oluşturulması da yer almaktadır.

ABD'deki en büyük sabit operatörlerin bir çoğunu temsil eden USTelecom/The Broadband Association ise oylamayı zararlı bir düzenleyici yetki gaspı olarak nitelendirmekte olup bunun herkes için internete ulaşma ortak hedefini iletme konusunda hiçbir ek faydası olmadığını belirtmektedir. Dernek, şebeke tarafsızlığının onlarca yıldır açık internetten yararlanan genişbant tüketicileri için bir sorun teşkil etmediğini ifade etmektedir.

ABD'deki daha küçük, alternatif operatörleri temsil eden bir endüstri grubu olan Incompas ise uzun süredir açık interneti desteklediğini ve ABD'nin tamamı için federal bir çerçevenin ulusun ekonomik çıkarlarını geliştireceğini belirtmektedir. Incompas yetkilileri rekabetin yeniliği, büyümeyi teşvik ettiğine ve bağlantının yayılmasına yardımcı olduğuna her zaman inandıklarını, internet açısından bu durumun her tüketicinin kendi seçtiği yasal çevrimiçi içerik ve hizmetlere erişebilmesini sağlayan açık sistemler anlamına geldiğini söylemektedir.²⁶

3.ABD'li Mobil İşletmecilere Müşteri Verilerini Satmaları Gerekçesiyle 200 Milyon ABD Doları Para Cezası

ABD'nin önde gelen dört mobil işletmecisi müşterilerin konum bilgilerine erişimi yasa dışı olarak paylaştıkları için Federal İletişim Komisyonu tarafından yaklaşık 200 milyon ABD Doları para cezasına çarptırılmıştır. Beş yılı aşkın bir süre öncesine dayanan bir davada FCC, AT&T'ye 57 milyon ABD Doları, Verizon'a 47 milyon ABD Doları, T-Mobile US 'e 80 milyon ABD Doları ve T-Mobile US'in birleşme ortağı Sprint'e 12 milyon ABD Doları tutarında para cezası kesmiştir.

Konum verileri, telekomünikasyon müşterilerinin kişisel bilgilerinin kullanımı için gerekli izinler alınmaksızın, verileri daha sonra diğer üçüncü taraflara satan toplayicılara satılmıştır. FCC söz konusu işletmecilerin müşteri verilerini yetkisiz erişime karşı koruma önlemlerinin yeterli olmadığı konusunda uyarılmasından sonra bile haksız veri paylaşımının devam ettiğini ifade etmektedir.

²⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecompaper.com/news/fcc-restores-net-neutrality-rules-in-us--1498632> adresinden ulaşılabilir.

ABD İletişim Yasası, telekom işletmecilerinin konum bilgileri de dahil olmak üzere belirli müşteri bilgilerini korumak için makul önlemler almasını gerektirmektedir İşletmeciler bu tür müşteri bilgilerinin gizliliğini korumalı ve erişime izin vermeden önce müşterinin açık onayını almalıdırlar. Bu yükümlülükler, taşıyıcıların müşteri bilgilerini üçüncü taraflarla paylaşması durumunda da aynı şekilde geçerlidir.

FCC, ceza soruşturmasını 2020 yılının başlarında başlatmış ve işletmecilere kendilerini savunmaları için yeterli bir zaman aralığı tanımıştır. Geleneksel noktada yapılan savunmalar açısından en tutarlı ve kapsamlı geri dönüşü yapan Sprint en az cezayı almıştır.²⁷

²⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecompaper.com/news/us-mobile-operators-fined-usd-200-mln-for-selling-customer-data--1498906> adresinden ulaşılabilmektedir.

ARJANTİN

Nüfusu:	46.303.254
Yüzölçümü:	2.780.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.402 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	64.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	87,2

690/20 Sayılı Karar

Resmi Gazete'de yayımlanan 302/24 sayılı Karamame ile bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetlerinin temel kamu hizmetleri (BİT) olduğunu ilan eden ve fiyatların Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM) tarafından düzenlenmesini öngören, Ağustos 2020'de yayımlanan 690/20 Sayılı Karar yürürlükten kaldırılmıştır. Bu önlem, iletişim ve bağlantı pazarındaki olumsuz etkileri tersine çevirmek için hayati önem taşımaktadır. Kaldırılan bu kararlar ilerleme, büyüme ve istihdam oluşturmak için gerekli yatırımların azalmasına yol açarak sektöre orantısız devlet müdahalesinin artmasına sebep olmuştur. 690/20 sayılı Karamame, oyunun kurallarını bozan ve hizmet sağlayan şirketleri olumsuz yönde etkileyen haksız müdahalelerin güncel bir örneğini temsil etmektedir. Bu karar, piyasanın serbest bırakılmasına ve kaliteli hizmetlerin geliştirilmesinin desteklenmesine olanak tanıyarak tüm kullanıcılara eşit hizmet edilmesini garanti altına almaktadır.²⁸

²⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.enacom.gob.ar/institucional/se-derogo-el-decreto-69020_n4665 adresinden ulaşılabilir.

KANADA

Nüfusu:	38.008.005
Yüzölçümü:	9.984.670 km ²
Kişi Başına Gelir:	49.222 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu (CRTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442,46 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	127,28 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

Quebecor, CRTC Oran Kararının Ardından Manitoba'daki SNŞH Genişleme Planlarını Hafifletti

Kanada'nın en büyük sanal mobil şebeke işletmecilerinden biri olan Quebecor, Kanada düzenleyici kurumu CRTC'nin en büyük mobil işletmecilerden biri olan Telus'un mobil şebekesine erişim için ödenmesi gereken ücretler konusunda aldığı tahkim kararının kendileri açısından büyük bir hayal kırıklığına neden olduğunu belirtmiştir. Quebecor, bu kararın ardından fiyatlarını ve Kanada'nın bazı bölgelerine genişleme planlarını yeniden gözden geçirmesi gerektiğini ifade etmektedir. İşletmeci beklenenden çok daha yüksek ücret belirleyen kararın maliyetleri önemli ölçüde artırmasıyla birlikte veri açısından daha zengin ancak ücretler açısından daha yüksek olan yeni mobil planlarını Manitoba şehrinden başlayarak piyasaya süreceğini, hizmetler açısından bölgedeki şebeke genişlemesinin devam edeceğini ancak daha az sayıda ve daha yüksek fiyatlı seçeneklerle devam edileceğini açıklamıştır.

Quebecor yılın başında CRTC'den Telus'un mobil şebekesine erişim için bir ücret belirlemesini istemiştir. Bu talep, iki şirket arasındaki uzun tartışmalardan sonra gelmiş olup dostane şartlarda bir karara varılamaması nedeniyle gündeme gelmiştir. SMŞH markaları olan Videotron, Fizz ve Freedom Mobile'in hizmet alanlarını büyük oranda genişletmeye hazırlanan Quebecor için önemli bir karar olan bu talep için düzenleyiciden Quebecor veya Telus tarifesinden hangisinin en uygun olduğunu

seçmesi istenmiştir. CRTC ise daha önce Quebecor'un bir diğer mobil işletmeci olan Rogers Communications'ın mobil şebekesini kullanmak için ödemesi gereken oranların aynısını onaylamıştır.

Bu karara yapılan itirazın ardından ardından CRTC, bir taraftan Telus'un kendi şebekesine yatırım yapması için teşvik sağlamaya devam ederken diğer taraftan Quebecor'un rekabet etmesine olanak sağlayacağını söyleyerek daha yüksek olan Telus oranlarını tercih etmiştir.

Telus, Quebecor'un teklifinin SMŞH hizmetlerine erişim sağlama maliyetinin altında kaldığını ifade etmektedir. Quebecor ise Telus'un Quebecor'un önerdiği rakamdan yüzde 40 daha fazla olan teklifinin geçerlilik süresi olan 7 yıl içinde SMŞH sektöründe olumlu bir etki oluşturmayacağını ve Quebecor'a kendi şebekesini kurma konusunda teşvik sağlamayacağını kaydetmiştir. CRTC ise Telus teklifinin, piyasada hâlâ daha düşük fiyatlı planlar sunabilen Quebecor'u kapsayan önceden onaylanmış tahkim oranları aralığında olduğunu belirtmektedir.

Karar, Quebecor Genel Müdürü Pierre Karl Péladeau'dan da sert bir tepki almıştır. Péladeau CRTC'nin daha iyi fiyatlarla yenilikçi kablosuz planlardan yararlanmak isteyen Kanadalıların seçeneklerini sınırlamak istemesine şaşırıldığını ifade etmiş ve CRTC tarafından belirlenen SMŞH ile yurt içi dolaşım oranlarının dünyadaki en yüksek oranlar arasında olduğunu bunun da mevcut sektör gerçeklerini yansıtmaktan uzak kaldığını eklemiştir.

Péladeau bahsi geçen kararın iki grup Kanadalı oluşturacağını iddia etmektedir. Birinci grup Freedom şebekesinin kapsadığı bölgelerde yaşayıp her türlü katma değerli hizmetten yararlananlar olurken ikinci grup ise Freedom şebekesinin kapsamadığı bölgelerde yaşayıp hiçbir şeyden yararlanamayanlar olacaktır.²⁹

²⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecompaper.com/news/quebecor-lightens-mvno-expansion-plans-in-manitoba-after-crtc-rate-decision--1498211> adresinden ulaşılabilir.

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ

Nüfusu:	10.386.538
Yüzölçümü:	86.600 km ²
Kişi Başına Gelir:	4.782 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi İletişim Teknolojileri Ajansı
Mobil Şebeke Abonesi:	10.750.300
Sabit Şebeke Abonesi:	1.673.210
İnternet Kullanım Oranı (%):	79,80

1. Azerkosmos'un, "Türksat"ın Yeni Uydu Teknolojilerinden Yararlanması

Azerkosmos, Orta Asya bölgesi Uzay Teknolojileri Konferansı'nda (STC2024) yeni iş birliği anlaşmalarına imza atmıştır. Ankara'da düzenlenen etkinlikte Türk uydu operatörü Türksat ile ticari sözleşme imzalamıştır. Bu iş birliği sayesinde "Türksat", Azerspace-2 uydusunun kaynaklarını Afrika bölgesindeki veri projelerinde kullanacaktır. Azerkosmos aynı zamanda "Türksat"ın yeni uydu teknolojilerinden de yararlanabilecektir.

Uluslararası konferansta Türksat, Maxar, Axiom, Space, Eutelsat, Intelsat, Satvu, Uztelecom ile diğer küresel ve bölgesel uzay şirketleri yer almıştır. Konferansın "Orta Avrasya uzay ekosisteminin geliştirilmesi ve uluslararası iş birliği fırsatları" Genel Kurulunda Azerkosmos'un yeni uydu projeleri ve iklim değişikliği konusunda geliştirilen dijital platform ele alınmıştır. Azerkosmos'un temel hedeflerinden birinin uzay alanında bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi olduğu katılımcıların dikkatine sunulmuştur.

Azerkosmos'un yanı sıra, Türkiye'nin Türksat, Pakistan'ın SUPARCO, Birleşik Arap Emirlikleri'nin Uzay Ajansı, Özbekistan'ın Uzbekcosmos, Kazakistan'ın Dijital,

Kalkınma, İnovasyon ve Havacılık Sanayi Bakanlığı Başkanları, ulusal uzay sektörlerinin faaliyetlerini, gelişimini ve uluslararası genişleme fırsatlarını ele almıştır.³⁰

2. AzInTelecom'un BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne Katılması

Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı AzInTelecom LLC, Birleşmiş Milletler (BM) Küresel Anlaşması'na katılmıştır. Bakanlık, dünyanın 160'tan fazla ülkesinden prestijli şirketlerin katıldığı girişimde Azerbaycan'ı temsil eden kuruluşlar arasında AzInTelecom LLC'nin de yer aldığını bildirmiştir. Kurum, girişime katılarak çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim alanlarındaki faaliyetlerini geliştirmeyi, BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ve ülke ekonomisine daha geniş anlamda katkıda bulunmayı planlamaktadır.

Aynı zamanda, Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin insan hakları, işçi hakları, cinsiyet eşitliği, çevrenin korunması ve yolsuzlukla mücadeleye ilişkin 10 ilkesine de bağlı kalmaktadır. Bulut hizmetlerini modernize ederek imza hakkına sahip her kişiye dijital imza sağlamayı hedefleyen AzInTelecom, Azerbaycan'ın dijital dönüşümü konusunda önemli çalışmalar yapmaktadır. Şirket halihazırda sürdürülebilir kalkınma ve sosyal sorumluluğa olan bağlılığını gösteren bir dizi girişimi hayata geçirmiştir. Bu girişimler arasında yönetim otomasyonu, kağıt belgelerin dijital belgelerle değiştirilmesi, ağaç dikme kampanyaları, çalışan geliştirme programları ve çeşitli projeler aracılığıyla topluluk destek faaliyetlerinin uygulanması yer almaktadır. Böylece, BM Küresel Anlaşmasının bir katılımcısı olarak AzInTelecom, faaliyetlerini yeşil kalkınmanın yükümlülüklerine uyarlayacaktır.³¹

³⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://azertag.az/xeber/azerkosmos_turksatin_yeni_peyk_tehnologiyalarindan_faydalanacaq-2976998 adresinden ulaşılabilir.

³¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://azertag.az/xeber/azintelecom_bmt_nin_global_sazisine_gosulub-2972953 adresinden ulaşılabilir.

3. Azercell'in Kriz Yönetim Grubu Projesi

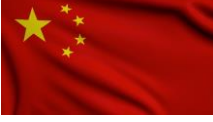
Azerbaycan'ın lider mobil operatörü Azercell, yeni Kriz Yönetim Grubu projesini duyurmuştur. "İstikrarlı iletişim, güvenli yaşam!" sloganı altında hayata geçirilen projenin amacı, kriz anında ülkedeki iletişim altyapısının istikrarını sağlamak, acil durumlara hızlı müdahale etmek, iyileşme süresini olabildiğince kısaltmak ve kriz olaylarında güvenilir iletişimin sağlanmasıdır.

BIG projesi, Azerbaycan Cumhuriyeti Uzay Ajansı, Aztelecom ve Baktelecom LLC ortaklığıyla hayata geçirilmektedir. Bu firmaların teknik kadroları Azercell'in düzenlediği eğitimlere katılmıştır. Ayrıca proje kapsamında kriz ve acil durumlarda felaket kurtarma tedbirlerinin esnek bir şekilde uygulanabilmesi için ortaklarla birlikte operasyonel gruplar ve teknik altyapı oluşturulmuştur. Amaç, ülkede meydana gelebilecek krizler ve doğal afetler sırasında ortak adımlar atmaya üzere önceden örgütlenmektir.

BIG projesi sadece Azerbaycan'da değil, Kafkasya bölgesinde ve Türk devletlerinin topraklarında da krizlerin ve acil durumların sonuçlarının ortadan kaldırılması için geniş fırsatlar sağlamaktadır.³²

³²

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://azertag.az/xeber/azercell-bohran-idareetme-grupu-layihesini-elan-edir-2972855> adresinden ulaşılabilir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu:	1.441.400.838
Yüzölçümü:	9.706.961 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.556 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	1.733.006.000
Sabit Şebeke Abonesi:	180.701.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,05

2023 Toplam Kule Kiracılarının 3,65 Milyona Yükselmesi

China Tower'ın kazanç açıklamasında, şirketin 2023 yılını %0,4 düşüşle toplam 2,04 milyon kule yönetimiyle tamamladığı belirtilmiştir. Şirket, toplam kule kiracılarının 2023 sonunda 3,65 milyona yükseldiğini ve kule başına ortalama sayının 2022 sonundaki 1,74'ten 1,79'a çıktığını söylemiştir.

China Tower'ın 2023 yılı net kârı bir önceki yıla göre %11 artışla 9,75 milyar Çin Yuanına (CNY) (1,35 milyar ABD Doları) yükselirken, işletme geliri %2 artışla 94 milyar CNY'ye ulaşmıştır.

"Akıllı kule" gelirleri geçen yıl bir önceki yıla göre %27,7 artarak 7,28 milyar CNY'ye ulaşırken, şirketin enerji biriminin satışları bir önceki yıla göre %31,7 artarak 4,21 milyar CNY'ye yükselmiştir. Ayrıca, kule işinden elde edilen gelir %2,8 azalarak 75 milyar CNY'ye gerilerken, iç mekân dağıtılmış anten sistemi (DAS) satışları %22,5 artarak 7,17 milyar CNY'ye ulaşmıştır.

Şirketten yapılan açıklamada, "Çin'deki 5G ağ penetrasyonu ve kapsama alanı 2023 yılında genişlemeye devam etmiş ve biz de bunun sunduğu fırsatları yakalamayı başardık. Mevcut saha kaynaklarının daha fazla paylaşımı, sosyal kaynakların daha geniş kullanımı ve entegre kablosuz iletişim kapsama çözümlerimizin benimsenmesini teşvik etmek için daha fazla çaba göstererek, hızlandırılmış 5G ağ genişletmesini etkili

bir şekilde destekleyebildik. 2023'te yaklaşık 586.000 5G inşaat talebini tamamladık ve bunların %95'inden fazlası mevcut kaynakları paylaşarak elde edildi." denilmiştir.

China Tower, 2014 yılında ülkenin mobil operatörü China Mobile, China Unicom ve China Telecom'un telekom kulelerini yeni şirkete devretmesiyle kurulmuştur. Üç telekomünikasyon şirketi, ülke genelinde telekomünikasyon altyapısının gereksiz inşaatını azaltmak amacıyla yeni bir oluşum kurmaya karar vermiştir. China Mobile, China Unicom ve China Telecom şu anda sırasıyla %38, %28,1 ve %27,9 hisseye sahiptir. Devlete ait varlık yöneticisi China Reform Holding ise kalan %6'luk paya sahiptir.

Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı (MIIT) daha önce yaptığı açıklamada, Çin'in 2023 yılını ulusal düzeyde toplam 3,38 milyon 5G baz istasyonu ile tamamlayacağını belirtmiştir. MIIT Bakan Yardımcısı Xin Guobin bir basın toplantısında yaptığı açıklamada, geçen yılın sonuna kadar ülkede 10.000'den fazla 5G destekli endüstriyel internet projesi olduğunu ve tüketimin yenilenmesine ve genişletilmesine yardımcı olmak için kültür turizmi, tıbbi bakım ve eğitim gibi kilit alanlarda 5G pilot uygulamalarının başlatıldığını söylemiştir Guobin, ülkenin 5G cep telefonu kullanıcılarının geçen yılın sonunda 805 milyona ulaştığını da sözlerine eklemiştir.³³

³³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.rcrwireless.com/20240319/network-infrastructure/towers/china-tower-ends-2023-2-million-telecom-towers> adresinden ulaşılabilmektedir.

ENDONEZYA

Nüfusu:	281.248.053
Yüzölçümü:	1.905.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	4,783 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	353.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	9.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	77

Endonezya Telekomünikasyon Şirketleri Birleşme Görüşmeleri

Endonezya'daki mobil ve dijital hizmetler pazarı büyürken Malezyalı holding Axiata Group ve Endonezyalı grup PT Sinar Mas, ilgili telekom operasyonlarını (XL Axiata ve Smartfren) 3,5 milyar dolarlık bir şirkette birleştirme planıyla sektördeki konumlarını güçlendirmenin yollarını aramaktadırlar. Önerilen anlaşmaya göre, şu anda ülkenin üçüncü ve dördüncü en büyük mobil operatörleri olan XL Axiata ve Smartfren, devlet destekli Telkomsel ve diğer rakipleriyle daha iyi rekabet edebilmek için birleşeceklerdir. Birleştiğinde, iki operatörün yaklaşık 94 milyon mobil müşterisi olacak ve bu durum şirketi pazar lideri Telkomsel'e karşı daha güçlü bir rakip haline getirecektir. Grupların müzakerelere ve durum tespitine devam etmesine olanak tanıyan bağlayıcı olmayan bir anlaşmanın önümüzdeki aylarda açıklanabileceği ancak anlaşmanın garanti edilmediği bildirilmiştir. İki şirket bağlayıcı olmayan bir anlaşmaya varsa bile, sektörü dört ana şirketten yalnızca üç ana şirkete düşürmenin önündeki düzenleyici engellerin pek çok entegrasyon sorunu oluşturacağı düşünülmektedir.³⁴

³⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecomtv.com/content/access-evolution/indonesian-telcos-conduct-mega-merger-talks-50241/> adresinden ulaşılabilir.

FİLİPİNLER

Nüfusu:	113 Milyon
Yüzölçümü:	300.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.450 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi (DICT)
Mobil Şebeke Abonesi:	166,45 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,6

Filipinler'de Ekonomik Dijitalleşmenin Zorlukları ve Fırsatları

Geçtiğimiz birkaç yılda Filipinler'in dijital altyapısında yaşanan önemli iyileşme, hem finansal sistemde hem de ekonomik faaliyetlerde daha fazla dijitalleşmenin yolunu açmıştır. Bazı zorluklara rağmen yetkililer, hem kamu hem de özel sektörde dijitalleşmenin benimsenmesini kolaylaştırmaya yönelik çaba göstermektedir.

Filipinler'in dijital ekonomisi 2022'de, GSYİH'ya bir önceki yıldan %11 daha fazla olarak %9,4 oranında katkıda bulunmuştur. Bu, sektörde toplam istihdamın %13'ü olan, yaklaşık 6 milyon kişinin istihdam edilmesi anlamına gelmektedir. 2022 yıl sonu itibarıyla dijital ödemeler toplam ödeme hacminin %42,1'ini oluşturmuştur. Dijital bankacılık ortamı genişlemeye devam etmektedir ve şu anda altı dijital banka ile 285 fintech şirket bulunmaktadır.

Dijital ekonomide daha fazla gelişmenin olması, üretkenliği ve rekabet gücünü artırarak istihdam oluşturabilecek ve uzun vadeli büyümeyi destekleyecektir. Daha teknoloji odaklı bir ekonomiyi benimsemek, uzun vadede üretkenliği ve rekabet gücünü artırmak için çok önemlidir.

Filipinli yetkililer dijitalleşmeyi teşvik etme çabalarında büyük ilerleme kaydetmiştir. Filipin 2023-2028 Kalkınma Planı, uzun vadeli ekonomik dijitalleşme planını formüle

etmektedir. Ulusal kimlik veya PhilSys kimlik sisteminin kullanıma sunulması dijital ekonomiye geçişi hızlandırmaktadır. Merkez bankasının 2020-2023 dijital ödeme dönüşümü yol haritası, tatmin edici ilerleme sağlayan finansal dijitalleşme planını özetlemektedir. Bu çabalar hep birlikte uzun vadede insanlar ve hükümet için büyük fırsatlar ortaya çıkarabilecektir.

Ayrıca, devlet hizmetlerinin sunumu dijitalleşme yoluyla gelişecek ve daha verimli ve şeffaf hale gelecektir. Tüm ülke için "Tek Dijitalleştirilmiş Hükümet" elde etme hedefiyle, 2022 e-Devlet Master Planı, tüm temel hizmetleri dijitale dönüştürerek uyumlu bir hükümet bilgi sistemi geliştirmenin planı olarak tanıtılmıştır.

Mali açıdan dijitalleşme, hükümetin vergileri daha verimli bir şekilde toplamasına ve dijital hizmet sağlayıcılardan ek vergi geliri elde etmesine olanak sağlamıştır. Özellikle Temsilciler Meclisi, 2021 yılında dijital hizmetlere uygulanan %12'lik katma değer vergisini (KDV) onaylamıştır. Maliye Bakanlığı'nın tahminlerine göre, dijital hizmet işlemlerinden alınan KDV ile yıllık 10,66 milyar Pound gelir elde edilmesi beklenmektedir.

Dahası, finansal dijitalleşmede finansal katılımın artırılması ve bunun daha da geliştirilmesi ile Filipinlilerin dijital hizmetlere daha kolay erişmesi sağlanacaktır. Finansal dijitalleşme, COVID-19 salgını sırasında iyi bir ilerleme kaydetmiş, dijital ödemelerle ilgili işlemler hızla büyümüştür. Dijital bankaların oluşturulması, ödemeler, borç verme, dijital bankacılık, sigorta ve daha birçok alanda yenilikçi kanalların ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Yetkililer dijitalleşme çabalarının ekonomiye birçok fırsat getireceğini vaat etse de dijitalleşmenin başarılı olabilmesi için bazı zorlukların aşılması gerekmektedir. Bunlar arasında işgücü becerilerinin ve düzenlemelerinin iyileştirilmesi ve dijital tehditlere ve güvenlik açıklarına karşı siber güvenliğin geliştirilmesi yer almaktadır.

Kayda değer ilerlemeye rağmen, ülkenin dijital altyapı gelişiminin ASEAN-5 (Endonezya, Filipinler, Malezya, Singapur ve Tayland) 'daki emsallerini yakalaması için zamana ihtiyaç bulunmaktadır (Tablo 1).

Tablo1						
ASEAN-5 ve Vietnam'da Mobil Telefon ve İnternet Erişimi						
	Endonezya	Malezya	Filipinler	Singapur	Tayland	Vietnam
Mobil Telefon Sahipliği (%)	66	97	79(2019)	89	87	77
100 Kişi Başına Mobil Hücresel Abonelik	134	141	146(2022)	147	169	139
Mobil Hücresel Ağ kapsama Alanı (%)	98	98	99	100	99	100
Kişisel İnternet Kullanımı (%)	62	97	89(2022)	97(2022)	85	74
Evlerde İnternet Erişimi (5)	82	95	77(2022)	99(2022)	89	81
100 Kişi Başına Mobil Genişbant Abonelik	115	125	141(2021)	147	112	88
Kaynak: Digital Development Dashboard of ITU						

Çoğu kırsal ve uzak bölgede güvenilir ve yüksek hızlı internet bağlantılarının bulunmaması, dijital katılımı ve ekonomik kalkınmayı engelleyebilir. Ayrıca ülke, dijital dönüşüm ve ticaret, dijital hükümet ve dijital güvenlik gibi dijital gelişimin temel alanlarında bölgesel emsallerinin gerisinde kalmaktadır (Tablo 2).

Tablo 2			
ASEAN-5 ve Vietnam'da Dijital Gelişim Sıralaması			
	Dijital Dönüşüm ve Dijital Ticaret (2022)	Dijital Hükümet (2022)	Dijital Güvenlik (2021)
Endonezya	59	77	24
Malezya	36	53	5
Filipinler	71	89	61
Singapore	2	12	4
Tayland	46	55	44
Vietnam	62	86	25
	131 Ülke arasında	193 Ülke arasında	182 Ülke arasında

Diğer açılardan, Filipinler'in ekonomik dijitalleşmeye yönelik yumuşak altyapısını geliştirmesi hayati önem taşımaktadır. Bu kapsamda işgücü arasındaki dijital beceri boşlukları, insanların dijital dönüşüme karşı direnci ve mevzuattaki boşluklar etkili bir şekilde ele alınmalıdır.

Düzenleyici çerçevenin yapay zeka (AI), blockchain, nesnelerin interneti ve büyük veri gibi teknolojilerde, gelişimi yakalaması da uygun düzenlemelerin zamanında geliştirilmesi ve uygulanması açısından zor görünmektedir.

Tüketicileri dijital tehditlerden ve güvenlik açıklarından korumak için dijitalleşmenin kullanımına ilişkin uygun düzenlemelerin uygulamaya konulması gerekecektir. Kaspersky'ye göre Filipinler, 2022'de siber uzayda en çok saldırıya uğrayan ikinci ülke olmuştur. Ülkenin en büyük telekomünikasyon şirketi, 2023'te 16 milyar siber saldırı kaydetmiştir. Bu rakam, 2022'ye kıyasla neredeyse 90 kat daha yüksektir. Ülke ayrıca, eGov Akademisi'nin 2023 Ulusal Siber Güvenlik Endeksi'nde 175 ülke arasında 45. sırada yer almıştır.³⁵

³⁵ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <https://www.bworldonline.com/opinion/2024/04/11/587198/challenges-and-opportunities-of-philippine-economic-digitalization/> adresinden ulaşılabilir.

HİNDİSTAN

Nüfusu:	1.409.219.573
Yüzölçümü:	3.287.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.600 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	1.142.930.0000
Sabit Şebeke Abonesi:	27.450.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	52,0

TRAI'nin Yeni Spektrum Bantlarına İlişkin Görüş Alma Süreci

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, 37-37,5 GHz, 37,5-40 GHz ve 42,5-43,5 GHz bantlarındaki spektrum için fiyatlandırma, tahsis normları ve ödeme koşulları hakkında görüş istemiştir. Bu görüş alma süreci daha yüksek frekans aralığında üç yeni spektrum bandının açık artırmaya çıkarılması konusundadır. Bu potansiyel spektrum açık artırması ile, ülkede 5G mobil hizmetleri için yaklaşık 4.000 megahertz spektrumun kullanıma sunulması beklenmektedir.

Buradaki spektrum bantlarından, 37-37.5 GHz bandı mobil hizmetler için kullanılırken, diğer iki bant olan 37.5-40 GHz ve 42.5-43.5 GHz, mobil ve uydu ağ geçidi bağlantıları için kullanılmaktadır.

TRAI, bantlarla ilgili görüş formu ile, fiyatlandırma, geçerlilik, tercih edilen blok boyutu, spektrum üst sınırları, dağıtım yükümlülükleri ve diğer hüküm ve koşullar dahil olmak üzere bu yeni bantlardaki spektrum açık artırımının nüansları hakkında sektörün görüşünü almaktadır. TRAI ayrıca bu frekans aralıklarındaki spektrumun diğer frekans bantlarında olduğu gibi 20 yıllığına mı yoksa daha kısa bir süre için mi tahsis edilmesi gerektiği konusunda da paydaşlardan geri bildirim istemiştir.

ITU-APT Hindistan Vakfı (ITU-APT) Başkanı Bharat Bhatia, "Bu milimetre dalga bantları küçük hücre kapsama alanı için çok daha yüksek kapasite sunmakta ve sağlık, robotik ve endüstri 4.0 gibi kritik sektörler için 5G ve 6G hizmetlerinin yaygınlaştırılması için kritik önem taşımaktadır." açıklamasını yapmıştır.

TRAI, söz konusu görüşlerin 2 Mayıs 2024 tarihine kadar sunulmasını belirtmiştir.³⁶

³⁶Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.rcwireless.com/20240409/featured/trai-launches-consultation-process-new-spectrum-bands> adresinden ulaşılabilir.

JAPONYA

Nüfusu:	123.951.692
Yüzölçümü:	377.973 km ²
Kişi Başına Gelir:	33.815 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı (MIC)
Mobil Şebeke Abonesi:	204.861.100
Sabit Şebeke Abonesi:	60.720.900
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,91

Docomo, NTT, NEC ve Fujitsu'nun Alt-Terahertz 6G Cihazı

2021 yılından bu yana alt-terahertz cihazlar üzerinde ortaklaşa Ar-Ge çalışmaları yürüten NTT Docomo, NTT Corp, NEC ve Fujitsu, 100 GHz ve 300 GHz alt-terahertz bantlarında 100 Gbps iletim yapabilen bir 6G kablosuz cihaz geliştirdiklerini duyurmuştur.

Bugüne kadar, ortaklaşa geliştirilen bir kablosuz cihazın testleri, 100 metreye kadar mesafelerde 100 GHz ve 300 GHz bantlarında ultra yüksek hızlı 100 Gbps iletim sağlamıştır. Ortaklar, 100 Gbps'nin mevcut 5G ağlarının maksimum 4.9 Gbps veri hızından yaklaşık 20 kat daha hızlı olduğunu belirtmiştir.

NTT Docomo, 100 GHz telekomünikasyon uygulamaları için gerekli kablosuz sistem yapılandırmasını ve performansını analiz ettikten sonra, 100 metre mesafede 100 Gbps'ye eşdeğer veri hızlarını iletebilen kablosuz iletim ekipmanı geliştirmiştir.

NTT, 300 GHz kablosuz cihazlar ve genişbant karıştırıcılar gibi ilgili ekipmanlar üzerine yaptığı araştırmalara dayanarak 300 GHz bandında 100 metre mesafede kanal başına 100 Gbps iletim yapabilen bir kablosuz cihaz geliştirmiştir.

Bu arada NEC, 100 GHz bandında telekomünikasyon için bir kablosuz sistem yapılandırmasını analiz etmiş ve 100'den fazla anten elemanından oluşan çok elemanlı bir aktif faz dizi anten (APAA) geliştirmiştir.

Fujitsu, 100 GHz ve 300 GHz bantlarında iletişim menzilini genişletmek ve güç tüketimini azaltmak için yüksek çıkışlı, yüksek verimli sinyal amplifikasyonunu mümkün kılan bileşik yarı iletken teknolojileri üzerine araştırmalar yürütmüştür. Bu araştırmanın ardından Fujitsu, yüksek çıkışlı bir amplifikatörde dünyanın en yüksek güç verimliliği olduğunu belirttiği teknolojiyi geliştirmiştir.

NTT Docomo tarafından konu ile ilgili olarak, "Kablosuz ağların ultra HD video akışından otonom araçlarda gerçek zamanlı kontrole kadar çeşitli uygulamaları desteklemesinin öngörüldüğü ve iletişim taleplerinin arttığı 6G döneminde, 100 GHz ile 300 GHz arasındaki alt-terahertz bandında mevcut olan bol bant genişliğinden yararlanılarak yüksek kapasiteli kablosuz iletişimin sağlanması beklenmektedir. Bununla birlikte, mevcut 5G sistemlerinde kullanılan 28 GHz ve diğer milimetrik bantlarla karşılaştırıldığında, alt-terahertz bandının çok daha yüksek frekansları, şu anda sıfırdan geliştirilmekte olan tamamen farklı kablosuz cihazlar gerektirecektir. Bu çabanın başarılı olması için, alt-terahertz bandında çalışan kablosuz cihazların spesifik performans gereksinimlerinin belirlenmesi ve ardından bu tür cihazların gerçekten geliştirilmesi gibi bazı temel zorlukların üstesinden gelinmesi gerekecektir. İleriye dönük olarak, dört şirket 6G standardizasyonuna katkıda bulunmak için çeşitli girişimlerde her şirketin güçlü yönlerinden yararlanarak alt-terahertz telekomünikasyon konusunda kapsamlı Ar-Ge çalışmaları yürütmeye devam edecektir." açıklaması yapılmıştır.

6G ağlarının 2030 civarında ticari olarak piyasaya sürülmesi beklenmektedir.³⁷

³⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.rcrwireless.com/20240411/featured/docomo-ntt-nec-fujitsu-develop-sub> adresinden ulaşılabilir.

KUVEYT

Nüfusu:	4.336.135
Yüzölçümü:	17.820 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	7.640.000
Sabit Şebeke Abonesi:	584.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	99,6

Kuveyt ve Irak'tan Avrupa Telekom Koridoru için Güç Birliği

İletişim Bakanlığı'nın bir birimi olan Irak Bilişim ve Telekomünikasyon Kamu Şirketi, Körfez bölgesinden Avrupa'ya, Irak ve Türkiye üzerinden geçecek bir telekomünikasyon koridoru oluşturmak amacıyla Kuveytli Zajil Telekom ile bir anlaşma imzalamıştır. Yeni rota Irak deniz ve kara limanlarından geçmesi planmaktadır.

Irak İletişim Bakanı Hayam Al-Yasiri, yerel basına yaptığı açıklamada bunun ülke için stratejik bir destek olacağını, bölgesel telekom sektöründeki konumunu ve mali beklentilerini artıracığını söylemiştir. Bahreynli Kalaam Grubunun bir yan kuruluşu olan Zajil Telecom ise, koridorun şirketlere "yüksek güvenilirlik, güvenlik ve daha hızlı veri aktarım hızı" sağlayacağını açıklamıştır.

Geleneksel deniz altı kablo güzergahlarında son zamanlarda yaşanan karışıklık göz önüne alındığında bu gelişme önemlidir. Washington merkezli telekomünikasyon pazar araştırma şirketi TeleGeography'ye göre Kızıldeniz, Avrupa-Asya telekomünikasyon kapasitesinin yaklaşık yüzde 90'ı ve küresel internet trafiğinin yüzde 17'si için kritik bir geçiş yoludur. Ayrıca son altı ay içinde birçok kablo hasarı olayına tanık olunmuştur. Hong Kong merkezli HGC Global Communications'ın Mart ayında yaptığı açıklamaya göre kesinti hatları arasında Asya-Afrika-Avrupa 1, Avrupa Hindistan Geçidi, Seacom ve TGN-Gulf yer almaktadır. HGC, kesintilerin Kızıldeniz'den geçen trafiğin yüzde 25'ini etkilediğini açıklamıştır.

Al-Yasiri, son anlaşmanın aynı zamanda Irak'ın bağlantısını genişletmeye yönelik ek projelerin de öncüsü olduğunu belirtmiştir. Planlar arasında Suudi Arabistan ile birlikte Al-Faw'a üçüncü bir denizaltı kablosu döşenmesi ve Umman, Bahreyn ve BAE gibi diğer Körfez ülkeleriyle bağlantıların güçlendirilmesi yer almaktadır.

Duyuru, aynı zamanda Al-Faw'a incek ve bölgenin telekomünikasyon kapasitesini artıracak olan 45.000 km²'lik Afrika kablosunun yakında devreye alınmasıyla aynı zamana denk gelmektedir.³⁸

³⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.agbi.com/infrastructure/2024/04/iraq-and-kuwait-team-up-for-european-telecom-corridor/> adresinden ulaşılabilir.

MALEZYA

Nüfusu:	34,3 Milyon
Yüzölçümü:	329.847 km ²
Kişi Başına Gelir:	11.700 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu (MCMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	47,95 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,2 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	%97,4

Malezya'da 5G ile İlgili Duyuru Yapılacağı Bilgisi

Malezya İletişim Bakanı Fahmi Fadzil önümüzdeki birkaç hafta içinde, 5G gelişmeleriyle ilgili bazı büyük duyurular yapacağını bildirmiştir. Fahmi gazetecilere verdiği demeçte, "Nisan ayı sonuna doğru veya Mayıs ayının başında 5G ağıyla ilgili birçok önemli duyuru yapacağız" demiştir.

Malezya'da 2024 Ocak sonu itibarıyla 5G penetrasyonunun yüzde 30'a yaklaştığı raporlanmıştır. Bu aynı zamanda Malezya'nın kendisini yarı iletken üretimi veya veri işleme gibi sektörlerdeki yabancı yatırımlar için önemli bir hedef olarak konumlandırma çabalarıyla da bağlantılıdır. Fahmi, bu hedefin bir parçası olarak 5G'yi teşvik etmek için hükümetin daha fazla özveride bulunması gerektiğini belirtmiştir.

Fahmi ayrıca daha fazla genç insanı 5G'yi benimsemeye teşvik etmek amacıyla üniversite öğrencilerine yönelik "5G Rahmah" paketini de gözden geçirdiğini ifade etmiştir.³⁹

³⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://developingtelecoms.com/telecom-business/telecom-regulation/16596-malaysian-comms-minister-teases-big-5g-news-on-the-horizon.html> adresinden ulaşılabilmektedir.

SİNGAPUR

Nüfusu:	5.850.000
Yüzölçümü:	7.199 km ²
Kişi Başına Gelir:	82.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu (IMDA)
Mobil Şebeke Abonesi:	9.827.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.962.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	95

Dolandırıcılıkla Mücadele

Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA ile Malezya İletişim ve Multimedya Komisyonu MCMC arasında telekomünikasyon alanında dolandırıcılıkla mücadele için bir mutabakat zaptı imzalanmıştır. Dolandırıcılığın, ülkeler arasında güçlü işbirliği gerektiren sınır ötesi bir konu olduğundan bahisle Singapur ve Malezya'nın yakın komşular olarak bu konudaki mücadelede ortak bir kararlılığa sahip oldukları ifade edilmektedir. Anlaşmanın sınır ötesi stratejik istihbarat alışverişini güçlendirmeyi ve her iki ülkenin vatandaşlarını dolandırıcılardan daha iyi korumak için koordineli bir bölgesel yaklaşımı teşvik etmeyi amaçladığı belirtilmektedir.

Bu kapsamda, telefon aramaları ve kısa mesajlarla ilgili düzenlemelerde yardımlaşmanın yanında araştırmayı ve eğitim konularında iş birliği ile eğitim programları ve personel değişimi yoluyla karşılıklı bilgi ve uzmanlık alışverişini kolaylaştırmayı amaçladığı hedeflenmiştir. IMDA, dolandırıcılık tehdidine karşı küresel bir yaklaşım benimsemenin öneminin farkında olup daha önce Yeni Zelanda, ABD ve Avustralya ile benzer mutabakat zaptı imzalamıştır. MCMC ile yapılan bu son

mutabakat anlaşması, telekomünikasyon alanındaki dolandırıcılıklara karşı uluslararası ortaklıkların güçlendirilmesine yönelik son adımı temsil etmektedir.⁴⁰

⁴⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.imda.gov.sg/resources/press-releases-factsheets-and-speeches/press-releases/2024/sg-and-my-sign-mou> adresinden ulaşılabilir.

SUUDİ ARABİSTAN

Nüfusu:	36.305.289
Yüzölçümü:	2.149.690 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	23,140 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	CITC
Mobil Şebeke Abonesi:	41.298.629
Sabit Şebeke Abonesi:	5.377.980
İnternet Kullanım Oranı (%):	95,7

Bölgenin En Büyük Telekom Kule Şirketinin Oluşturulması

Suudi Arabistan Kamu Yatırım Fonu PIF, bölgenin en büyük telekom kule şirketini oluşturmak için önemli bir hamle yapmıştır. PIF, Suudi Arabistan Telefon Şirketi'nin (CTC Group) kule biriminde çoğunluk hissesini 2,3 milyar ABD Doları karşılığında satın alarak Golden Lattice Investment Company (GLIC) ile birleştirmeyi planlamaktadır.

Anlaşmaya göre, PIF, Suudi Arabistan'ın en büyük ve bölgenin önde gelen telekomünikasyon altyapı şirketi olan Telecommunication Towers Company Limited'in (TAWAL) yüzde 51 hissesini 5,85 milyar dolarlık kurumsal değerlendirme ile satın almaktadır. Bu satın alma, TAWAL'ın Bulgaristan, Hırvatistan ve Slovenya'daki altyapı varlıklarını satın almasıyla bölgenin en büyük bağımsız kule şirketi haline gelmesini sağlamaktadır.

Birleşik şirket, yaklaşık 30.000 mobil kuleye sahip olacak ve tahmini yıllık geliri 1,3 milyar dolar ile küresel çapta en büyük kule şirketlerinden biri haline gelecektir. Bu durumda PIF, birleşik şirketin yüzde 54'üne, CTC Group ise yüzde 43,1'ine sahip olacaktır. Geriye kalan paylar ise azınlık hissedarlarına ait olacaktır.

PIF'in MENA Doğrudan Yatırımlar Başkanı Raid İsmail, "Hızlı, güvenilir ve erişilebilir bağlantı, büyümenin temel unsurlarından biri ve toplum için bir köşe taşıdır. Bu

anlaşmalar, daha fazla birbirine bağılı bir dijital geleceğe doğru önemli bir adım atmaktadır." açıklamasını yapmıştır.

Birleşik şirketin, Suudi Arabistan'ın kule varlıklarını birleştirerek tüketici deneyimini ve ağ kapsamını önemli ölçüde artırması, bağlantıyı ve mobil internet hızlarını iyileştirmesi beklenmektedir. Ayrıca operasyonel verimlilikler sağlayacak, bölge genelinde ve küresel olarak telekomünikasyon sektöründe daha geniş bir inovasyonu teşvik edecek ve daha verimli ve sorunsuz bir iş ortamının geliştirilmesini destekleyecektir. Bu hamlenin, PIF'in Suudi Arabistan'ın telekomünikasyon sektöründeki lider konumunu pekiştirmeye ve ülkenin dijital dönüşümünü hızlandırmaya yardımcı olması beklenmektedir.⁴¹

⁴¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://english.alarabiya.net/News/saudi-arabia/2024/04/22/saudi-arabia-s-pif-stc-group-sign-deals-to-form-region-s-largest-telecom-tower-firm> adresinden ulaşılabilir.

TAYLAND

Nüfusu:	71.863.332
Yüzölçümü:	513.120 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	7.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	118 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4.14 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	76,54

True Corporation'daki Yapay Zeka Çözümleri

True Corporation, Tayland'da müşteri hizmetlerini geliştirmek ve üretkenliği artırmak için yapay zeka çözümlerini tanıtmıştır. "Yapay Zeka Gerçekleşiyor" adlı etkinlik sırasında şirket, sanal hizmet acentelerini, akıllı perakende çözümlerini ve yapay zeka destekli içeriği sergilemiştir. True Corporation, 2027 yılına kadar tekrarlanan tüm süreçleri otomatikleştirmeyi hedeflemektedir. Bu durum da yapay zekayı başarı için çok önemli bir faktör haline getirmektedir.

Ayrıca şirket, önümüzdeki üç yıl içinde dijital hizmetlerde yapay zeka kaynaklı geliri %30'a çıkarmak amacıyla True Digital Group aracılığıyla hizmetler sunarak Tayland işletmelerinin akıllı çözümleri benimsemesine yardımcı olmayı planlamaktadır.

True Corporation Plc. Dijital Baş Sorumlusu Ekaraj Panjavinin, yapay zekanın True Digital Group hizmetleri genelinde müşteri deneyiminde çığır açtığını belirtmiştir. Şirketin misyonu, dijital hizmetleri tüketici ve iş segmentlerine entegre etmek ve böylece dijital kaynaklara eşit erişimi sağlayarak dijital eşitliği güçlendirmektir.

True Digital Group'un yapay zekaya yaklaşımı, çeşitli kaynaklardan alınan güçlü verilere, etik yapay zeka ilkelerine ve gelişmiş güvenlik önlemlerine dayanmaktadır. Bu durum, şirketin verileri yapay zeka yoluyla hızlı ve güvenli bir şekilde hayata

geçirmesine olanak tanımakta ve farklı kullanım senaryolarında olumlu bir etki oluşturmaktadır.

Panjavinin, True Digital Group'un, derin analitik için verileri işlemek ve analiz etmek amacıyla yapay zeka yeteneklerinden yararlanarak işletmelerin yapay zekaya geçişine yardımcı olmak için iyi bir konumda olduğunu vurgulamıştır. Bu, çeşitli sektörlerdeki işletmeleri genişletmek, yeni iş modellerinin kilidini açmak, rekabet gücünü artırmak ve tüketicilere son derece kişiselleştirilmiş deneyimler sunmak için eyleme geçirilebilir bilgiler sağlayan yapay zeka odaklı platformların oluşturulmasına olanak tanımaktadır.

True Corporation Plc. tarafından yapay zekanın sanal hizmet araçları aracılığıyla müşteri deneyimini nasıl dönüştüreceği ve yapay zekanın çözümleri hızlı ve güvenli bir şekilde geliştirmek için nasıl kullanıldığı anlatılmıştır. Yapay zeka kullanılarak müşteri deneyimini iyileştirecek yeni çözümlerin geliştirilmesi hızlandırılmakta ve yapay zeka insan işini tamamlamaktadır. Böylece müşteriler için doğal dili kullanarak çeşitli görevlerde yardımcı olabilen Mari sohbet robotu gibi yenilikler oluşturulmaktadır.

Ayrıca organizasyon kültürünü gerçek anlamda yapay zeka odaklı olacak şekilde dönüştürmenin önemi de vurgulanmıştır. True Corporation tarafından 2025 yılına kadar iş gücünde 5.000 dijital vatandaşa sahip olunması hedeflenmekte ve her düzeyde veri odaklı karar alma sürecine geçiş ihtiyacı belirtilmektedir. Bunu başarmak için kuruluşların yapay zekaya öncelik veren bir zihniyeti benimsemesi gerekmektedir.

True Corporation tarafından sunulan yapay zeka çözümleri, şirketin modernleştirilmiş bir ağ, çok kanallı hizmetler ve sürdürülebilir büyüme vizyonuyla uyumludur. "Yapay Zeka Gerçeğe Dönüşüyor" etkinliğinde sergilenen bu somut yapay zeka ürünleri, True Corporation'ın Tayland'daki tüketicilere ve topluma fayda sağlayan yenilikçi çözümler geliştirme konusundaki kararlılığını göstermektedir.⁴²

⁴² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.telecomreviewasia.com/news/service-news/4175-true-corporation-boosts-customer-service-in-thailand-with-ai-solutions> adresinden ulaşılabilir.

AFRİKA KİTASI

GÜNEY AFRİKA

Nüfusu:	60.142.978
Yüzölçümü:	8.515.767 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.055 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu (ICASA)
Mobil Şebeke Abonesi:	100.328.005
Sabit Şebeke Abonesi:	1.472.191
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,31

ICASA Taslak Radyo Frekans Geçiş Planını ve Taslak Uluslararası Mobil Telekomünikasyon Yol Haritasını Kamuoyunun İstişaresine Açması

Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, Taslak Radyo Frekans Geçiş Planını (Taslak RFMP) ve Taslak Uluslararası Mobil Telekomünikasyon Yol Haritasını (Taslak IMTR) kamuoyunun görüşüne açmıştır. Bu taslak belgeler, Güney Afrika'da radyo frekans spektrumunun tahsisi ve atanması için uygun uyum ve koordinasyonu sağlanmayı amaçlamaktadır.

Özellikle Taslak RFMP, Güney Afrika Ulusal Radyo Frekans Planını (NRFP), 2023 Dünya Radyo Konferansı (WRC-23) nihai eylemleri ve buna bağlı olarak Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Radyo Yönetmeliklerinin en son Kararları ile uyumlu hale getirmek için gereklidir. RFMP Taslağı ise temel olarak, 2013 ve 2019 Radyo Frekans Geçiş Planlarını dikkate alarak Güney Afrika'da IMT (yani mobil lisans sahipleri tarafından kullanılan spektrum) için tanımlananlar da dahil olmak üzere Spesifik Radyo-telekomünikasyon Frekans spektrumuna yönelik belirli değişiklikleri ve gereklilikleri ortaya koymaktadır.

Taslak IMT-R ise, özellikle mobil hizmete tahsis edilen ve Uluslararası Mobil Telekomünikasyon (IMT) sistemleri için tanımlanan spektrumun tahsisi ve atanmasına

ilişkin Kurum önerilerini ele almaktadır. Taslak IMT-R, 2021 Ulusal Radyo Frekans Planı (NRFP), WRC-23 Nihai Eylemleri ve ITU'nun Radyo Yönetmelikleri ile uyum sağlamayı amaçlamaktadır.

Son yıllarda mobil genişbant hizmetlerinin, genişbant teknolojilerinin ve ilgili iletişim hizmetlerinin ilerlemesi için en popüler çözüm olarak ortaya çıkması, Kurumu, en son 2019 yılında güncellenen IMT Yol Haritası aracılığıyla ulusal beklentilere yönelik kritik adımları ve yanıtları uygulamaya koymaya teşvik etmiştir.

Ayrıca, ICASA Başkan Vekili Meclis Üyesi Cathrine Mushi, "Radyo Frekansı Geçiş Planı ve IMT Yol Haritası için önerilen güncellemeler, 2023 Dünya Radyo Konferansı Nihai Eylemleri ve ITU Radyo Yönetmeliklerini kapsayan ITU tarafından ortaya konan ve gelişen gereklilikleri karşılamak ve bunlara uymak için zorunludur. Uzun vadeli spektrum planlamasına olan kararlı bağlılığımızla amacımız, spektrumun en uygun şekilde tahsis edilmesini garanti altına almak ve spektruma en çok değer verenlere tahsis edilmesine öncelik vermektir. Bu, spektrum kullanımında en yüksek verimliliği sağlar." açıklamasında bulunmuştur.

IMT-2020 (5G), IMT-2030 (6G) ve ötesindeki mobil teknoloji nesillerinin devam eden evrimi göz önüne alındığında, IMT Sistemleri için belirlenen düşük, orta ve yüksek aralıklarda küresel olarak uyumlaştırılmış frekans bantlarının dahil edilmesi, 2021 tarihli mevcut Ulusal Radyo Frekans Planındaki diğer hükümler arasında yer almaktadır. ⁴³

⁴³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.icasa.org.za/news/2024/icasa-publishes-the-draft-radio-frequency-migration-plan-and-the-draft-international-mobile-telecommunication-roadmap-for-public-consultation> adresinden ulaşılabilmektedir.

KENYA

Nüfusu:	47.564.296
Yüzölçümü:	580.367 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	4.993 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kenya Haberleşme Kurumu
Mobil Şebeke Abonesi:	61.408.904
Sabit Şebeke Abonesi:	59.785
İnternet Kullanım Oranı(%):	85,2

Kenya'nın Fiber Dağıtım Hedefini Hızlandırması

Kenya, beş yıl içinde yetersiz hizmet alan bölgelere 100.000 kilometre fiber optik kablo döşenmesi gibi önemli bir hedefin önümüzdeki iki yıl içinde gerçekleştirilmesini planlamaktadır. Bu plan, hükümetin vatandaşların internete ulaşmasını sağlamak için Kenya Güç ve Aydınlatma Şirketi'nin (KPLC) mevcut altyapısını kullanmak adına geleneksel kablo döşeme uygulamasını gözden geçirmesinin ardından gelmiştir. Dolayısıyla fiber kablolar elektrik hatlarının yanından geçecektir.

Bilgi, iletişim ve dijital ekonomiden sorumlu kabine sekreteri Eliud Owalo, Nairobi'deki Ağa Han Üniversitesi'nde sona eren iki günlük Doğu Afrika'da Dijital Dönüşüm konferansında "Fiber döşemek için toprağı kazmak yerine, bakanlığımız ve KPLC arasında bir ortaklık kurarak modelimizi tasarladık ve şimdi fiberi yaygınlaştırmak için KPLC'nin altyapısından yararlanacağız. Şu anda çalışmaları devam eden bu rotayı izlersek, tahminimize göre 100.000 km'yi beş yıl içinde tamamlamamız öngörülürken, önümüzdeki iki yıl içinde 100.000 km fiberi tamamlayabileceğiz. Eğer elektriğin son kilometre bağlantısı varsa, aynı şekilde Kenya'da bireysel hanelere kadar fiberin son kilometre bağlantısını sağlayabileceğiz." açıklamasında bulunmuştur. Ayrıca, geçen yıl fiber dağıtımının yeniden başlamasından bu yana, hükümet tarafından kiralanan Nia

Fibre'nin 10.000 kilometre fiber döşediğini söylemiştir. Bunun yanı sıra hükümetin ülke genelinde 25.000 WiFi erişim noktası kurma sürecini başlattığını açıklamıştır.⁴⁴

⁴⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://itweb.africa/content/wbrpO7g2EYyvDLZn> adresinden ulaşılabilir.

MISIR

Nüfusu:	114.484.252
Yüzölçümü:	1.001.450 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.324,62 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (NTRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	69,6 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,84 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,0

1. Mısır Devlet Veri ve Bulut Bilişim Merkezi'nin Açılışı

Mısır Cumhurbaşkanı Abdel Fatah El-Sisi Devlet Veri ve Bulut Bilişim Merkezi'nin açılışını yapmıştır. Devlet Veri ve Bulut Bilişim Merkezi 130.000 metrekarelik bir alanda yer almaktadır. Merkez, 1.327 ana sunucu ve 1.200 raf sunucudan oluşmaktadır. Merkezin kapasitesi 120 petabayttır ve hizmetleri 50.000 kamu çalışanı tarafından kullanılmaktadır. 1.400 raf sunucusu içeren dört alt merkezden ve 73 petabayt kapasiteli 1.240 ana sunucudan oluşan veri merkezi 40 megavatlık bir enerji santrali tarafından desteklenmektedir.

Horus'un gözü şeklinde tasarlanan Kamu Veri ve Bulut Bilişim Merkezi, yönetim ve operasyon merkezi, kongre ve konferans merkezi, teknik çözümler merkezi ve gelişmiş veri merkezine ev sahipliği yapmaktadır.

Cumhurbaşkanı Sisi, eskiden her bakanlığın kendi sunucuları olduğunu, dolayısıyla devlet kurumları arasında bağlantı bulunmadığını vurgulamıştır. Rakam belirtmeksizin merkezin kurulmasının milyarlarca dolara mal olduğunu da sözlerine eklemiştir.

Telekomünikasyon ve Bilgi Teknolojileri Bakanı Amr Talaat, dış tasarımı Horus'un gözü olan Devlet Veri ve Bulut Bilişim Merkezi'nin kurulması için 15 şirketin çabalarını

birleştirdiğini belirtmiştir. Merkezin, ülkenin kendi bulut sistemi olmadığı için hükümet ve sivil çalışmalarda yapay zekanın kullanılmasını sağlayacağı ve işletmelerin ihtiyaçlarını karşılayan uygulamalar da sunacağı bildirilmiştir. Benzer bir bağlamda Bakan, 2018'den bu yana internet hızını 2022'ye kadar on bir kat arttırmak için 2,5 milyar dolar harcadığını ve bunun da Mısır'ı Afrika'da birinci sıraya taşıdığını kaydetmiştir.⁴⁵

2. Mısır'ın En İyi Mobil İnternet Performansı Sıralaması

Ülkenin en büyük telekom operatörü olan Telecom Egypt (WE), internet kullanıcılarına bağlantılarının kalitesini değerlendirmede yardımcı olmayı amaçlayan Fransız nPerf şirketi tarafından 2023-2024 yıllarında Mısır'daki en iyi mobil internet performansı sıralamasında birinci seçilmiştir. Nisan 2023'ten Mart 2024'e kadar olan dönem için değerlendirme yapılmış olup devlet kontrolündeki WE 35.003 puanla zirvede yer almış ve onu 26.011 puanla Etisalat Mobile izlemiştir. Ülkenin en büyük mobil operatörü Vodafone Mobile 24.985 puanla üçüncü olurken, ülkenin ikinci büyük mobil operatörü Orange Mobile 15.597 puanla dördüncü sırada yer almıştır.

Ayrıca nPerf, WE'nin 14 Mb/s ile en yüksek ortalama indirme hızına ve 4 Mb/s ile en yüksek ortalama yükleme hızına sahip olarak dört kategoride "yıldız" performanslarıyla öne çıktığını söylemiştir. WE ayrıca 114 ms ile en düşük gecikme oranını kaydetmiştir. Ayrıca, WE yüzde 38'lik bir tarama puanı ve yüzde 76'lık en yüksek akış kalitesi elde etmiştir. nPerf'in raporunda, Etisalat Mobile'in 9 Mb/s ortalama indirme ve 4,1 Mb/s yükleme hızıyla "güçlü bir rakip" olarak öne çıktığı belirtilmiştir. Vodafone Mobile ortalama 9 Mb/s indirme ve 4 Mb/s yükleme hızıyla Etisalat'a yakın bir performans sergilemiştir. Orange Mobile 7 Mb/s indirme ve 3 Mb/s yükleme hızı ile dördüncü sırada yer almıştır. Etisalat Mobile 133 ms ile daha düşük bir gecikme oranı göstermiştir. Vodafone Mobile 152 ms ile daha yüksek bir gecikme süresi gösterirken, Orange Mobile nPerf'in sıralamasına göre 286 ms ile çok daha yüksek bir gecikme süresi göstermiştir.

⁴⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.egypttoday.com/Article/1/131883/President-Sisi-inaugurates-Egypt-s-1st-Government-Data-and-Cloud> adresinden ulaşılabilir.

Web tarama skorunda Vodafone Mobile yüzde 32 ile ikinci sırada yer alırken, onu yüzde 31 ile Etisalat Mobile ve yüzde 27 ile Orange Mobile takip etmiştir. Yayın kalitesi açısından Etisalat Mobile yüzde 68 ile ikinci sırada yer alırken, onu yüzde 66 ile Vodafone Mobile ve yüzde 62 ile Orange Mobile izlemiştir.

nPref'in raporunda WE'nin hakimiyetini kanıtladığı, ancak Etisalat ve Vodafone'un rekabetçi hizmetler sunduğu belirtilmiştir. Raporda Orange'ın "önemli" bir oyuncu olduğu ancak etkin bir şekilde rekabet edebilmesi için önemli iyileştirmelere ihtiyacı olduğu kaydedilmiştir.

Son yıllarda Mısır'da mobil internet kullanımında önemli bir artış yaşanmış ve uzmanlar bu eğilimi koronavirüs pandemisine ve ardından sosyal mesafe önlemlerinin uygulanmasına bağlamıştır. Ülkede 2019 ve 2022 yılları arasında mobil internet aboneliklerinde yüzde 77,9'luk şaşırtıcı bir artış yaşanarak 39 milyondan 69,4 milyona yükselmiştir.⁴⁶

⁴⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://english.ahram.org.eg/News/522643.aspx> adresinden ulaşılabilir.

Nüfusu:	4.699.755
Yüzölçümü:	268.021 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.072 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ticaret Komisyonu
Mobil Şebeke Abonesi:	6.400.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.760.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	93

1. Operatörlerden Bulut Hizmetlerine Yatırım

Telekomünikasyon uzmanı Juniper Research tarafından yapılan yeni bir araştırmaya göre: operatörlerin, hücresel veriye yönelik artan talebi karşılamak için önümüzdeki dört yıl içinde dünya genelinde bulut ağ hizmetlerine 200 milyar doların üzerinde yatırım yapması beklenmektedir. Çalışma, 2024 yılında bulut hizmetlerine 26 milyar dolarlık bir yatırım yapılacağını ve harcamaların 2028 yılına kadar 65 milyar dolara yükseleceğini öngörmektedir.

Çalışma, önümüzdeki dört yıl içinde, gelişmekte olan 5G ağları ve bulut tabanlı 6G ağlarının etkisiyle hücresel veride önemli bir büyüme öngörmektedir. Bunların %110'luk bir artışa yol açması beklenirken, otomatik üretim ve araç bilgi-eğlence sistemleri gibi veri yoğun nesnelere interneti kullanım durumlarına önemli katkılarda bulunacağı öngörülmektedir. Hücresel verilerdeki bu büyük artışı yönetmek için operatörlerin, ağ kaynakları yönetiminin otomasyonunu hem gerçek zamanlı hem de ayrıntılı olarak en üst düzeye çıkarmak için bulut tabanlı ağ yönetim sistemlerinden yararlanmaları gerekecektir.

Rapora göre: bulut teknolojileri, operatörlerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmada kritik öneme sahip olacaktır. Operatörler, ağ yönetimini otomatikleştirmek için makine öğrenimini kullanacak ve kullanıcı talebinin düşük

olduğu dönemlerde ağ bileşenlerine giden gücü azaltacaktır. Araştırma Yazarı Alex Webb, telekomünikasyon ağlarının giderek daha karmaşık hale geldiğini ve otomatik ağ yönetim sistemlerine giderek daha fazla ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte, operatörlerin işletmeler için hizmet kalitesini korumak amacıyla gücü azaltırken görev açısından kritik trafiği korumalarının gerekliliğini vurgulamıştır. ⁴⁷

2. NZ Post'tan 13 Hayır Kurumuna Ücretsiz Yurt İçi Kurye Hizmeti

NZ Post'un İyilik İçin Teslimat (Delivering for Good) programının bir parçası olarak, hak eden on üç hayır kurumu ile kuruluşa bir yıllık ücretsiz yurt içi kurye hizmeti verilmiştir. Halk ekstra bir yıl ücretsiz kurye hizmeti almasını istedikleri hayır kurumuna oy vermeye davet edilmiştir. Oylama Delivering for Good web sitesi aracılığıyla yapılabilmektedir.

NZ Post Group Sürdürülebilirlik Müdürü Dawn Baggaley, "Aotearoa Yeni Zelanda'nın dört bir yanındaki hak eden hayır kurumlarını ücretsiz yurt içi kurye hizmetleri sağlama konusunda destekleyebildiğimiz için çok gururluyuz ve birçok kuruluşun İyilik İçin Teslimat programımızdan yeniden yararlanacağını biliyoruz. Artık internete girip 13 kurumdaki birine oy vererek bir yıl daha ücretsiz hizmet almak ve kazanan hayır kurumunun normalde posta ve kurye hizmetlerine harcayacağı paradan daha fazla tasarruf etmesine yardımcı olmak halkımıza kalmış." açıklamasında bulunmuştur.

Program kapsamında 2021'de yılından bugüne kadar 87.000'den fazla paketin gönderildiği belirtilmiştir. ⁴⁸

⁴⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://telconews.co.nz/story/operators-to-invest-200bn-in-cloud-services-for-data-demand-surge> adresinden ulaşılabilmektedir.

⁴⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.nzpost.co.nz/about-us/media-centre/media-release/nz-post-give-free-domestic-courier-services-to-13-kiwi-charities> adresinden ulaşılabilmektedir.

2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

AB SAYISAL TEK PAZARI

Avrupa Tek Pazarı, Avrupa Birliği'nin (AB) 27 üye ülkesi ile Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması yoluyla İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç ve ikili anlaşmalar yoluyla İsviçre'yi içeren tek bir pazardır. Tek pazar, toplu olarak dört özgürlük olarak bilinen malların, sermayenin, hizmetlerin ve emeğin serbest dolaşımını garanti etmeyi amaçlamaktadır. Avrupa Sayısal Tek Pazar ise, dijital pazarlama, e-ticaret ve telekomünikasyonu kapsayan Avrupa Tek Pazarına ait bir politikadır. Bu politika ile dijital çağa ayak uydurabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenerek var olan pazarların tek bir pazar haline getirilmesi hedeflenir.

1. Avrupa Komisyonu Tarafından Dijital Hizmetler Yasası Kapsamında Facebook ve Instagram'a Karşı Resmi Soruşturma

Avrupa Komisyonu, Facebook ve Instagram hizmet sağlayıcısı Meta'nın Dijital Hizmetler Yasası'nı (DSA) ihlal edip etmediğini değerlendirmek için resmi işlemler başlatmıştır.

Şüphelenilen ihlallerin Meta'nın yanıltıcı reklamlar ile hizmetlerindeki siyasi içeriğe ilişkin politikaları ve uygulamaları kapsadığı da belirtilmiştir. Ayrıca Komisyon, hizmetlerdeki yasa dışı içeriğin işaretlenmesine yönelik mekanizmanın ("Bildirim ve Eylem") yanı sıra diğer şikayet mekanizmalarının da Dijital Hizmetler Kanunu'nun gereklerine uygun olmadığı ve Meta'nın kamuya açık verilere erişimine ilişkin eksiklikler barındırdığını ifade etmiştir. Soruşturma işlemlerinin, Meta tarafından Eylül 2023'te gönderilen risk değerlendirme raporunun ön analizine, Meta'nın yasa dışı içerik, dezenformasyon, veri erişimi, reklamsız politika aboneliği ile üretken yapay zekâ hakkındaki resmi bilgi taleplerine ilişkin verdiği cevaplara, kamuya açık raporlara ve Avrupa Komisyonu'nun yapmış olduğu analizlere dayandırıldığı açıklamıştır.

Avrupa Komisyonu, Meta'nın AB'de aldatıcı reklamların, kampanyaların ve dezenformasyonun yayılmasıyla ilgili DSA yükümlülüklerine uymadığından şüphelenirken, bu tür içeriklerin yaygınlaşmasının tüketicinin korunması açısından da risk oluşturabileceğini belirtmiştir. Bununla birlikte Komisyon, Meta'nın alınan içerik denetleme kararlarına karşı şikayette bulunmak amacıyla etkili bir şikayet değerlendirme sistemi oluşturmadığına yönelik tahminleri olduğunu da ifade etmiştir. Söz konusu eksiklikler kanıtlandığı takdirde DSA'nın 14(1), 16(1), 16(5), 16(6), 17(1), 20(1), 20(3), 24(5), 25(1), 34(1), 34(2), 35(1) ve 40(12) maddelerinin ihlal edildiğinin ispatlanacağı da belirtilmiştir.⁴⁹

2. Yeşil ve Dijital Geçişler için Araştırma ve Yenilik Finansmanı

Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliğinin araştırma ve yenilik programı olan Ufuk Avrupa'nın 2023-2024 Çalışma Programında yapılan bir değişikliği onaylamıştır. Yapılan değişiklik ile 2024 bütçesi yaklaşık 1,4 milyar Avro artırılarak toplam 7,3 milyar Avro'ya çıkarılmış ve Avrupa'nın karşı karşıya olduğu bazı zorlukların çözümüne katkıda bulunmayı amaçlayan AB Misyonlarına yaklaşık 650 milyon Avro'luk bir yatırım yapılmıştır.

Ufuk Avrupa Çalışma Programında yapılan güncellemeler kapsamında;

- AB Misyonlarını destekleyen araştırma ve yenilik faaliyetleri,
- Avrupa Yeşil Anlaşması'nın faydalarını günlük yaşama taşımayı amaçlayan Yeni Avrupa Bauhaus (NEB),
- AB Misyonlarının hedeflerini desteklemeye ve genç araştırmacıların kariyerlerini geliştirmeye yönelik deneysel eylemlere.
- Avrupa Kültürel Miras İşbirliği Bulutu'na
- Pandemiye hazırlık gibi alanlara yatırım yapılmıştır.⁵⁰

⁴⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_2373 adresinden ulaşılabilir.

⁵⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_2104 adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications), Avrupa Birliği'ndeki telekomünikasyon pazarının düzenleyici kurumudur. Eylül 2009'da geçen Telekom Paketi ile oluşturulmuştur. BEREC, yönetim kurulunda ulusal düzenleyici kurumları ve AB yetkilileri dâhil idari personeli içermektedir. BEREC, elektronik iletişim ağları ve hizmetleri için iç pazarın gelişmesine ve daha iyi işleyişine katkıda bulunur. Bunu, tüketicilere ve işletmelere benzer şekilde daha büyük faydalar sağlamak için AB düzenleyici çerçevesinin tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamayı ve telekomünikasyon sektöründe etkili bir iç pazarı teşvik etmeyi hedefleyerek yapmaktadır.

1. BEREC Destek Ajansı'nda Yönetim Değişikliği

BEREC Ofisi'nin eski Direktörü László Ignéczi, 1 Nisan 2024 tarihinde azami hizmet süresini tamamlamıştır. Ignéczi görev süresi boyunca ajansın verimli çalışmasına önemli katkılarda bulunmuş ve ajansın bulunduğu Letonya'daki yerel makamlarla güçlü ilişkiler geliştirmiştir. BEREC Başkanı Tonko Obuljen, Ignéczi'nin adanmışlığını ve liderlik vasıflarını övmüştür. Ignéczi görevinden ayrılırken çalışma arkadaşlarına şükranlarını ve BEREC'i etkin bir şekilde desteklemeye devam edeceklerine olan güvenini ifade etmiştir.

Direktörün atanmasından sorumlu olan Yönetim Kurulu, liyakat, idari beceriler ve elektronik iletişim alanındaki ilgili deneyime öncelik veren şeffaf seçim sürecinin altını çizmiştir. Görev süresi başlangıçta beş yıl olan ve bir kez uzatılabilecek olan yeni Direktörün 1 Temmuz 2024 tarihinde göreve başlaması beklenmektedir. Program

Yönetim Biriminin mevcut Başkanı Panos Karaminas, 30 Haziran 2024 tarihine kadar geçici Direktör olarak atanmıştır.⁵¹

2. BEREC Çalıştay: Mobil İletişimde Uydu Teknolojileri

BEREC, Almanya'nın Mainz kentindeki Bundesnetzagentur ofisinde, uydu iletişimi ve karasal olmayan ağlarda ortaya çıkan eğilimlere odaklanan karma bir çalışmaya ev sahipliği yapacaktır. Paydaşlar, Avrupa'daki pazara erişim sorunları da dahil olmak üzere fırsatları ve zorlukları tartışacaktır. Konular arasında dolaşım, devir ve pazar erişimi gibi düzenleyici konular yer almaktadır. Sınırlı yer nedeniyle, yüz yüze kayıt ilk gelene ilk hizmet esasına göre yapılmaktadır. Çalıştayda uydu iletişimi ve ağ ekosistemlerinin çeşitli yönlerine ilişkin sunumlar yapılacak ve ağ kurma fırsatları sunulacaktır. BEREC çevrimiçi katılımcılar için Webex bağlantısı sağlayacaktır.⁵²

⁵¹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.berec.europa.eu/en/news-publications/news-and-newsletters/management-change-at-the-agency-for-support-for-berec-as-director-laszlo-igneczi-leaves> adresinden ulaşılabilir.

⁵² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.berec.europa.eu/en/news-publications/news-and-newsletters/berec-workshop-satellite-technologies-in-mobile-communications> adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı (European Union Agency for Cybersecurity) Avrupa Birliği'ne bağlı ağ ve bilgi güvenliğinden sorumlu bir ajanstır. 13 Mart 2004 tarihinde kurulmuş olup 1 Eylöl 2005 tarihinde faaliyete geçmiştir. Merkezi Yunanistan'ın Kandiye kentinde yer almaktadır. ENISA Avrupa genelinde yüksek bir siber güvenlik düzeyine ulaşmayı amaçlamaktadır. ENISA, AB çatısı altındaki tüm kurum ve kuruluşların ağ ve bilgi güvenliği konusunda bilgi paylaşımında bulunduğu bir merkez konumundadır. ENISA'nın sorumluluğu, AB içinde en üst seviyede ve en etkin şekilde ağ ve bilgi güvenliğini tesis etmektir. AB enstitüleri ve üye ülkelerle de işbirliği yaparak; AB içinde yer alan tüm kullanıcılar, çeşitli organizasyonlar ve iş dünyasında bilgi güvenliği kültürü oluşturmayı hedeflemektedir. ENISA, bulut bilişim alanında hem kamu kurumlarına, hem de özel sektör temsilcilerine yeni bilişim teknolojileri ve servislerine güvenli geçiş için rehberlik hizmeti sunmaktadır. ENISA, kurumlar arası koordinasyonu sağlama ve bilinçlendirme çalışmaları yapmanın yanı sıra; kullanıcılara uyguladığı anketlerle mevcut durumun analizini de sık aralıklarla yaparak, yeni bilgi güvenliği politikalarının üretilmesine katkı sağlamaktadır.

1. AR-in-a-BOX Siber Güvenlik Çözümü

ENISA, Kıbrıs Dijital Güvenlik Otoritesi ve Kıbrıs Ulusal Koordinasyon Merkezi ile AR-in-a-BOX isimli farkındalık artırma pilot çalışmasını gerçekteşirmiştir. AR-in-a-Box, kamu kurumlarının, temel hizmet operatörlerinin, hem büyük hem de küçük özel şirketlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış siber güvenlik farkındalık faaliyetlerine yönelik kapsamlı bir çözümdür.

Siber güvenlik sorunları ve tehditleri giderek daha karmaşık ve yaygın hale geldikçe, sistemlerin korunması ve sağlam bir siber güvenlik stratejisi her türlü kuruluş için bir öncelik haline gelmiştir. Bu nedenle, farkındalık oluşturma faaliyetleri ve ilgili metodolojinin mevcut olması, siber güvenliğin kurum kültürüne entegre edilmesinin temelini oluşturmaktadır. Bu hedefe ulaşmak amacıyla, oyun tasarımı öğelerinin siber

güvenlik farkındalık faaliyetlerinde uygulanması, uygulamalı bir deneyim yoluyla terim ve kavramlara aşina olmayı kolaylaştırmakta ve çalışanların katılımını motive edebilmektedir.

AR-in-a-Box etkili siber güvenlik farkındalık programlarının nasıl tasarlanacağı ve uygulanacağı konusunda teorik ve pratik bilgiler sağlamakta olup aşağıda yer alan maddeleri içermektedir:

- Bir kuruluş içinde dahili kullanıma yönelik özel farkındalık programları oluşturmaya ilişkin bir kılavuz,
- Dış paydaşlar için hedefe yönelik bilinçlendirme kampanyaları oluşturmaya ilişkin bir kılavuz,
- Hedef kitleye etkili bir şekilde ulaşmak için uygun araç ve kanalların seçilmesine ilişkin talimatlar,
- Bir programın veya kampanyanın etkinliğini değerlendirmek için Temel Performans Göstergelerinin geliştirilmesine ilişkin talimatlar,
- Farkındalık hedeflerine ulaşmak için hayati önem taşıyan bir iletişim stratejisinin geliştirilmesine yönelik bir rehber,
- İç ve dış siber kriz iletişim planlarının geliştirilmesine yönelik bir rehber,
- Önemli bilgilerin anlaşılmasını ve akılda tutulmasını test etmek için farkındalık oluşturma testi,
- Farklı sürüm ve tarzlarda sunulan ve nasıl oynanacağına dair bir rehber içeren bir farkındalık oluşturma oyunu.

Kıbrıs Dijital Güvenlik Otoritesi Başkanı, Dijital Güvenlik Otoritesi (DSA) ve Kıbrıs Ulusal Siber Güvenlik Koordinasyon Merkezi (NCC-CY), ENISA ile birlikte çalışmaktan memnuniyet duyduğunu belirtmiştir. Siber dayanıklılığın öngörülemezler için sürekli bir eğitim yolculuğu olduğunu kabul ederek, desteklemeye karar olduklarını vurgulamıştır.⁵³

⁵³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enisa.europa.eu/news/custom-made-awareness-raising-to-enhance-cybersecurity-culture> adresinden ulaşılabilir.

2. AB Siber Güvenlik Politikası Konferansı

ENISA, Avrupa Komisyonu (DG CNECT) ve Avrupa Birliği Konseyi'nin Belçika Başkanlığı tarafından 2. AB Siber Güvenlik Politikası Konferansı düzenlenmiştir. Konferans, AB politika yapıcılarının ve siber güvenlik ekosistemindeki paydaşların siber güvenlik politikasının uygulanması ve geleceği konusunda bir ağ oluşturmayı amaçlamaktadır.

Konferansın temaları arasında NIS2 Direktifi hükümlerinin uygulama süreci ve bunun kritik altyapı sektörleri üzerindeki etkisi, savunma ve sivil siber güvenlik toplulukları arasında daha fazla sinerjinin gerekliliği, ayrıca küresel siber güvenlik tehditlerinin ortaya çıkışı ve siber güvenlik tehditlerinin yükselişi yer almıştır. Ayrıca, yapay zeka gibi yeni teknolojiler ve bu alandaki politika öngörülerinin daha iyi siber güvenlik hazırlığına nasıl katkıda bulunabileceğine değinilmiştir.

Bu yılki Konferansta, hem ulusal hem de AB perspektifinden en son AB siber güvenlik politikalarının devam eden uygulama sürecine büyük önem verilmiştir. Gelişen jeopolitik gelişmeler ve sürekli değişen siber tehdit manzarası karşısında, siber güvenlik dünyasındaki karmaşıklıklara, engellere ve bunların eninde sonunda yarının politika önceliklerini nasıl şekillendireceğine değinilmiştir.

İlk panelde Üye Devletler tarafından mevcut AB mevzuatı ve politika çerçevesi dahilinde Aktif Siber Koruma (ACP) önlemlerinin uygulanması ve akıllı düzenleyici mekanizmalar ile işbirlikçi uygulamalar oluşturularak bu önlemlerin güçlendirilmesine yönelik araçlar ele alınmıştır.

İkinci panelde pazar ve ürün zorlukları, özellikle de siber güvenlik topluluğunun dikkatini çeken dijital ürün ve hizmet sertifikasyon gereklilikleri ele alınmıştır.⁵⁴

⁵⁴ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.enisa.europa.eu/news/shaping-cybersecurity-policy-towards-a-trusted-and-secure-europe> adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü ETSI (European Telecommunications Standards Institute) 1988 yılında Avrupa için telekomünikasyon standartları üretmek üzere kurulmuştur. CEPT, (European Conference of Post and Telecommunications Administration- Avrupa Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Konferansı)'nın devamı niteliğindedir. EBU (European Broadcasting Union - Avrupa Yayıncılık Birliği) ve CEN/CENELEC ile eşgüdüm içinde çalışarak yayıncılık ve enformasyon teknolojileri alanında da standartlaştırma çalışmaları yapar. Diğer örgütlerden farklı olarak üyeleri, devletler değil, ağ işleticileri, telekomünikasyon idareleri, hizmet sunucular, üreticiler, kullanıcı grupları ve araştırma birlikleridir.

1. THz İletişim Sistemlerine İlişkin Rapor

ETSI, Terahertz Endüstri Spesifikasyon Grubu (ISG THz) tarafından THz iletişimleri sistemine yönelik rapor yayımlanmıştır. THz için ön standardizasyon çalışmalarının kullanım durumları ve spektrum gibi temel unsurlar ele alınmıştır. Raporda, THz iletişim ve algılama sistemlerinin destekleyebileceği yeni kullanım durumları tanımlamakta ve bu kullanım durumlarının gereksinimleri özetlenmektedir. Rapor, tanımlanan her kullanım durumu için dağıtım senaryosunun açıklamasını, kullanım senaryosu dağıtımı için gerekli ön koşulları, kullanım senaryosunu destekleyen bir iletişim sistemi üzerinden hizmet akışlarının örneğini, kullanım senaryosunun etkinleştirdiği son koşulları içermektedir.

ETSI ISG THz'in rolü, akademiden, araştırma merkezlerinden ve endüstriden çeşitli aktörlerin, çeşitli işbirlikçi araştırma projeleri ve küresel girişimlerden kaynaklanan THz teknolojisine ilişkin ön standardizasyon çabalarını fikir birliğine dayalı bir şekilde paylaşabileceği bir ortam geliştirmektir. Diğer ETSI Teknik Organlarının ve diğer SDO'ların çalışmalarını tamamlayan grup, THz iletişimlerinin geliştirilmesi ve standartlaştırılması için teknik temelin oluşturulmasına odaklanmaktadır.

ETSI GR THz 001 Raporu, THz iletişimlerinin kullanımıyla sağlanan veya bundan yüksek düzeyde fayda sağlayan kullanım durumlarını tanımlamakta ve amaçlamaktadır. Belgede ele alınan hususlar arasında dağıtım senaryoları, potansiyel gereksinimler, ilgili operasyonel ortamlar ve bunların ilgili yayılma özellikleri ve/veya ölçümleri yer almaktadır.

THz bantlarında mevcut olan büyük miktarda bant genişliği ile son derece yüksek veri hızlarına ulaşmak ve spektrum kıtlığı sorunlarını hafifletmek mümkündür. Dahası, THz sinyallerinin spesifik yayılma özellikleri, doğru algılama ve görüntüleme yetenekleri gibi yeni özelliklerin kilidini açmaktadır. THz iletişiminin yukarıdaki özellikleri, yeni kullanım durumlarını mümkün kılmamanın yolunu açmaktadır.

100 GHz - 10 THz frekans aralığı 'THz aralığı' olarak bilinmektedir. Karşılık gelen dalga boyları 0,03 mm ila 3 mm arasındadır. Bu aralığın altında, iletişim ve iletişim dışı uygulamalar için halihazırda yoğun olarak kullanılan mm-dalga ve mikrodalga frekans aralıkları bulunmaktadır. 10 THz'in üzerinde yakın ve orta kızılötesi spektrum başlamaktadır.

Kritik uygulamalara hizmet etmek için daha yüksek bant genişliklerine ve daha düşük gecikme sürelerine olan talebin artmasıyla birlikte daha yüksek frekans bantlarına olan ilgi de artmaktadır. Bu, en çok 2030 yılı civarında erken dağıtıma hazır olması beklenen 6G teknolojilerine yönelik araştırmalarda belirgindir. 100 GHz ve üzeri frekans aralıkları halihazırda iletişim dışı amaçlar için kullanılmaktadır ve bu nedenle düzenleyici mevzuatın anlaşılmasına ihtiyaç vardır. THz iletişimleri frekans bantlarının belirlenmesi ve düzenlenmesi gerekmektedir.⁵⁵

⁵⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2346-etsi-releases-its-two-first-reports-on-thz-communication-systems> adresinden ulaşılabilir.

2. TeraFlowSDN 3.Sürümü

ETSI TeraFlowSDN topluluğu, tam özellikli bir Ağ Otomasyon Platformu sunan, yenilikçi ve sağlam SDN denetleyicisi olan TeraFlowSDN'nin üçüncü sürümünü yayımlamıştır. TeraFlowSDN 3.sürümü, Yeni Optik SDN denetleyicisi ve ayrıştırılmış ağlar için genişletilmiş destek özelliğine sahip buluttabanlı bir ağ otomasyon platformu sağlamaktadır. Bu son sürümde TeraFlowSDN, Optik SDN denetleyicisinin entegrasyonu ile yeteneklerini geliştirmekte ve cihaz desteğini gNMI ve OpenConfig protokollerini içerecek şekilde genişletmektedir. Ayrıca DWDM üzerinden IP, L3VPN, MEC ve ağ topolojisine maruz kalma gibi uçtan uca orkestrasyon için zenginleştirilmiş ağ entegrasyonlarına da sahiptir.

TeraFlowSDN, ağ otomasyonunu dönüştüren ölçeklenebilir, güvenilir ve verimli çözümler sunarak modern ağların gelişen ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmıştır. Platformun yeni işlevleri, ağ operasyonlarına daha sezgisel ve proaktif bir yaklaşımı kolaylaştırarak kuruluşların ve hizmet sağlayıcıların ağ otomasyonlarında en iyi performansı ve stratejik avantajı elde edebilmelerini sağlamaktadır.

Ağ topolojilerinin yönetimi, topolojileri keşfedebilen yeni bir BGP-LS hoparlörünün eklenmesiyle iyileştirilmiş ve ağ yönetimi için tahmine dayalı öngörüler sağlayan yeni bir Forecaster bileşeni tanıtılmıştır. Bu eklemeler, TeraFlowSDN platformunun çok yönlülüğünü ve yönetim yeteneklerini önemli ölçüde artırmaktadır.

CTTC Araştırma Direktörü ve ETSI TeraFlowSDN Başkanı düşüncelerini, "TeraFlowSDN'ye yapılan bu son güncellemeler, ağ otomasyonunda yenilikçiliği artırma konusundaki kararlılığımızın bir kanıtıdır. Yeni teknolojilerin ve genişletilmiş yeteneklerin entegrasyonu ile, topluluğumuzun yazılım tanımlı ağ çözümlerimizle neler başarabileceğine dair yeni ölçütler belirliyoruz." olarak ifade etmiştir.⁵⁶

⁵⁶ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2393-terafloowsdn-release-3-provides-a-cloud-based-network-automation-platform-featuring-new-optical-sdn-controller-and-expanded-support-for-disaggregated-networks> adresinden ulaşılabilir.

The GSM Association (GSMA), mobil operatörler ve Telekom ile ilgili işletmelerden oluşan bir topluluktur. GSMA, GSM mobil sektörünün standardize edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Mobil ekosistem ve ilişik endüstrilerdeki mobil operatörleri ve kuruluşları temsil eden GSMA, üyelerine Endüstri Hizmetleri ve Çözümleri, İyilik için Bağlantı ve Sosyal Yardım başlıkları altında çeşitli hizmetler sunmaktadır.

GSMA'nın Mobil Politika El Kitabı

Telekom sektörü düzenleyicileri, hükümet paydaşları ve diğer endüstri katılımcıları için hazırlanan GSMA Mobil Politika El Kitabı'nın dokuzuncu baskısının yayımlandığı duyurulmuştur. İnternet üzerinden indirilebilen kaynakta, mobil sektörü etkileyen politika ve düzenleme konularına ilişkin kısa açıklamaları, sektöre yönelik öneriler ile mobil bağlantının toplum ve ekonomi için faydaları ele alınmıştır. Söz konusu kitabın yeni baskısı daha yalın olmakla birlikte temel konulara yeniden odaklanılmış dünya çapındaki mobil şebeke işletmecilerinin görüşleri yer almıştır.

El kitabı dört ana bölüm halinde düzenlenmiş olup, bu bölümler aşağıda belirtilmiştir;

- **İş Çevresi:** Değişen dijital ortamı yansıtan, aynı zamanda şebeke kurulumunun önündeki maliyetleri ve engelleri azaltan bütünsel bir politika çerçevesinin nasıl en iyi sosyal ve ekonomik sonuçları sağlayacağı ayrıntılarıyla anlatılmıştır.
- **Spektrumun Dönüşümü:** Bu bölümde etkili spektrum politikalarının sosyo-ekonomik faydaların artırılmasına, dijital uçurumun ele alınmasına ve küresel karbon emisyonlarının azaltılmasına nasıl yardımcı olabileceği açıklanmıştır. Planlama ve yol haritası geliştirme yoluyla yeterli spektrumun lisanslanması ve spektrum atamalarındaki teknoloji tarafsızlığının garanti edilmesi önemli adımlar olarak yer almıştır.
- **Tüketici Koruması:** Mobil teknolojinin mümkün kıldığı tüm avantajlardan yararlanırken tüketicilerin uygun şekilde korunmasını ve bilgilendirilmesini sağlamak için mobil endüstrisi tarafından yürütülen çalışmalar gösterilmiştir.

- Çevresel Sürdürülebilirlik: İklim koşullarının mobil sektörü etkileyen temel yönleri, en geç 2050 yılına kadar ekonomi genelinde net sıfır emisyonu adil bir geçişe öncelik verilmesi ve bu gibi hedeflere ulaşılmasını sağlayacak ulusal politika ve planları ortaya koyulmasına yönelik konular ele alınmıştır.

Yayımlanan Mobil Politika El Kitabı ile kendi pazarlarında dijital bağlantının değerini en üst düzeye çıkarmak isteyenler paydaşlar için en iyi uygulamaların gösterilmesi ve bir kaynak endeksinin sağlanması hedeflenmiştir.⁵⁷

⁵⁷ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.gsma.com/publicpolicy/gsmas-mobile-policy-handbook-an-essential-reference> adresinden ulaşılabilir.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği ITU (International Telecommunication Union), Birleşmiş Milletler çatısı altında bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda uzmanlaşmış bir uluslararası örgüttür. 1865'te kurulan ve ülkemizin de kurucularından olduğu Birlik haberleşme ağlarında uluslararası bağlanabilirliği kolaylaştırmak için küresel radyo spektrumu düzenlemeleri, uydu yörüngelerinin tahsisi ve teknolojik standartların belirlenmesi için çalışmalar yapmaktadır. Birlik 1947 tarihinde Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak faaliyet gösteren, devletlerarası hukuk tüzel kişiliğini haiz bir uzmanlık kuruluşu haline gelmiştir.

Uluslararası Bilişim Teknolojilerinde Kız Çocukları Günü

ITU Genel Sekreteri Doreen Bogdan-Martin'in "bilişim teknolojilerinde kız çocukları günü" dolayısıyla yaptığı açıklamada dünyada bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) işlerini yürüten bakanların dörtte birinden azının kadın olduğunu, 165 BİT düzenleyici kurumundan sadece 32'sinin bir kadın tarafından yönetildiğini, özel sektörde kadın teknoloji uzmanlarının pozisyonlarının üçte birinden daha azını işgal ettiğini ve yüzde 21'lik bir ücret farkıyla karşı karşıya kaldıklarını belirterek genç kadınları ve kız çocuklarını yarının vizyoner kadın liderleri olmaya hazırlanması gerektiğini belirtmiştir. ITU Genel Sekreterinin açıklamasında ayrıca, kadınların küresel anlamda halen çevrimdışı olan nüfus içinde orantısız ve giderek artan bir paya sahip olduğu bir dünyada, toplumsal cinsiyet eşitliğinin acil bir gereklilik olduğu, ihtiyacımız olan yenilikçi, güvenli ve sürdürülebilir dijital geleceğin insanlığın yarısı olmadan inşa edilemeyeceği belirtilmiştir⁵⁸.

⁵⁸ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.itu.int/en/mediacentre/Pages/statement-2024-04-25-international-girls-in-ICT-Day.aspx> adresinden ulaşılabilir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü OECD (The Organisation for Economic Co-operation and Development), daha iyi yaşam için daha iyi politikalar oluşturmak adına çalışan uluslararası bir kuruluştur. OECD'nin amacı, herkes için refah, eşitlik, fırsat ve mutluluğu teşvik eden politikaları şekillendirmektir. 60 yılı aşkın deneyimi olan kuruluş, hükümetler, politika yapıcılar ve vatandaşlarla birlikte, kanıta dayalı uluslararası standartlar oluşturmak ve bir dizi sosyal, ekonomik ve çevresel zorluklara çözümler bulmak için çalışmaktadır. Ekonomik performansı iyileştirmekten ve istihdam sağlamaktan güçlü eğitimi teşvik etmeye ve uluslararası vergi kaçırmayla mücadeleye kadar, veri ve analiz, tecrübe alışverişi, en iyi uygulama paylaşımı ve kamu politikaları ve uluslararası standart belirleme konusunda tavsiyeler için örnek teşkil eden bir forum ve bilgi merkezi sağlamaktadır.

Yapay Zekanın Üretkenlik, Dağıtım ve Büyüme Üzerindeki Etkisi

“Yapay Zekanın Üretkenlik, Dağıtım ve Büyüme Üzerindeki Etkisi” makalesi, ekonomik üretkenliği ve toplumsal refahı önemli ölçüde etkileyebilecek yeni bir Genel-Amaçlı Teknoloji potansiyeline odaklanarak yapay zekanın ekonomisini araştırmaktadır. Yapay zekanın inovasyonu hızlandırabilecek ve çeşitli sektörlerde durgun verimlilik artışını potansiyel olarak canlandırabilecek benzersiz özerklik ve kendini geliştime kapasitesini incelerken, aynı zamanda yapay zekanın uzun vadeli verimlilik etkilerini çevreleyen belirsizlikleri de kabul etmektedir. Makale, yapay zeka gelişiminin büyük teknoloji firmalarında yoğunlaşmasını, eşit olmayan benimseme oranlarını ve eşitsizlik, ayrımcılık ve güvenlik riskleri gibi daha geniş toplumsal zorlukları tartışmaktadır. Yapay zekanın faydalı gelişimini ve yayılımını sağlamak için rekabeti teşvik edecek, erişilebilirliği artıracak ve iş yerinden çıkarma ve eşitsizliği ele alacak önlemler de dahil olmak üzere kapsamlı bir politika yaklaşımı çağrısında bulunmaktadır.⁵⁹

⁵⁹ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/the-impact-of-artificial-intelligence-on-productivity-distribution-and-growth_8d900037-en adresinden ulaşılabilir.

UPU

Dünya Posta Birliği UPU (Universal Postal Union), aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 22 ülke tarafından 1874 yılında kurulmuştur. UPU, 1948 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in bir uzmanlık örgütü olarak faaliyet göstermektedir. Dünya Posta Birliğinin görevleri; posta gönderilerinin birbiriyle bağlantılı şebekelerden oluşan tek bir posta alanı dâhilinde serbestçe dolaşımını, posta alanında standartların belirlenmesi ve teknolojinin teşvik edilmesi, üyeleri arasında uluslararası iş birliğini ve tüketici ihtiyaçlarının karşılanması sağlamaktır. Merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde bulunmaktadır.

UPU Siber Güvenlik Forumu

UPU'nun Siber Güvenlik Forumu'nda dünya çapındaki posta sektörünün karşılaştığı siber güvenlik sorunları ele alınmıştır. UPU Genel Direktörü Masahiko Metoki, foruma yönelik açılış konuşmasında, posta hizmetlerinin dijital altyapısının genişlemekte olduğunu vurgulayarak, sektörün bu altyapıyı fiziksel ağını nasıl güvence altına almakla mesul ise dijital altyapısını da aynı şekilde güvence altına alma gereksiniminin arttığına dikkat çekmiştir. Metoki konuşmasında, "Küresel olarak posta hizmetlerini hedef alan siber tehditlerin artmasıyla birlikte, riskleri değerlendirmek, en iyi uygulamaları paylaşmak ve postal ağlarımızın bütünlüğünü ve dayanıklılığını korumak için bir araya gelmemiz kaçınılmazdır." demiştir.

Casusluk ve güvenlik, internet politikası ve altyapısı uzmanı ve Hathaway Global Strategies LLC'nin Başkanı Melissa Hathaway ise, dijital ekonominin küresel ekonominin %15'ini oluşturduğunu ve 8.4 trilyon ABD Dolarının siber suç faaliyetlerine kaybolduğunu belirtip, posta sektöründe siber güvenliği genel operasyonel ve iş stratejilerinin bir parçası olarak dahil etmelerinin önemli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, siber güvenlik ihlallerinin %88'inin insan hatalarından meydana geldiğini, bu hataları

azaltmanın anahtarının personel eğitimine yatırım yapmak ve personeli yeniden eğitmek olduğunu belirtmiştir⁶⁰.

⁶⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://www.upu.int/en/news/2024/april/posts-prioritize-cybersecurity-at-upu-forum> adresinden ulaşılabilmektedir.